

: પ્રકાશક :

લક્ષ્મીચંદ્ર ઝવેરચંદ સંઘ

મંત્રી

હાવીર સાહિત્ય પ્રકાશન

હડીલાઈની વાડી-અમદાવાદ

ગ્રીષ્મ આવૃત્તિ]

જાન્યુઆરી

(૨૦૧૭)

નિવેદન

દેવન આગમોમાંથી આપામંગ મળતું જ્ઞાન મોંઘવ્ય નથી. પ્રસિદ્ધ છે. અનુધરપ્રણીત જાગે સ્તોત્રમાં જેનું નામ જોયું તેનું છે. જેટલું એ ઉચ્ચ અને પ્રથમ સેવિનું છે. તેનું જ નામ આપી વસ્તુ પણ અંબીર. આપણ અને જાનને તપાસથી છે.

આટલા ગદ્ય અને સર્વશાળ મનનું બાણીર એક છે. પદાદિના વિદ્વાન મુનિરાજને દાતે પણ છે એ સર્વ મને ધારણા મેળવ છે. " જડ સંસ્કૃતિની પાંચમાર જણે મળે રહી છે, વિજ્ઞાન અને યંત્રવાદના જંઝાવાને માનવજાતને હમગમાવી દીધી છે, ભૂદિવાદનો યુગ ખેંઠો છે, જગત નાસ્તિક મક્કા મળું છે, મનુ જન્ય છે, ધર્મભાવનાઓ ઓસરાતી બપ છે, એને વખતે આપાં તત્ત્વજ્ઞાન અને આપાં-ત્મિકતાથી ભરેલાં સૂરો આપણ નીવડશે " આપા સૂરો દેવસાદ કળા પુરુષો કાઢી રહ્યા છે. પણ અમારો અનુભવ એવી કંઈક જુદું જ કહે છે. અમને લાગે છે, કામ કાળે પ્રગ્ન જીવન વિના ટકી નથી, ન ટકી શકે. જીવવા માટે જેટલું જીવન અનિવાર્ય છે, તેટલી જ માનવજાત માટે ધર્મભાવના અનિવાર્ય છે, અને રહેવાની. જેને નાસ્તિક સંજોધાય છે એવી વ્યક્તિ પણ નીતિ, માનવતા, સત્ય, ધૃત્યાદિ તત્ત્વોમાં માને જ છે. એનામાંય પરગજુવૃત્તિ, હૃદય, ભાવના, લાગણી, સ્નેહ એવા એવા અમૃતભાવો ઓછાવત્તા પ્રમાણમાં નજરે પડે છે. કાણ કહી શકશે કે એ ધર્મ વિના જીવી શકે છે ? પણ આપણા દેશમાં કે અન્ય દેશમાં ધર્મને નામે કેટલીક કૃતિઓ ચાલી રહી છે, અને એ ધર્મસાધક થવાને બદલે બિચારી ધર્મરોધક થઈ પડી છે. ત્યારે જ જગત પોકારે છે કે અમારે નિર્બેળ ધર્મની જરૂર છે—નગદ ધર્મ જોઈએ છે.

એ દૃષ્ટિએ જોતાં પ્રથમ કરતાંયે આજે ધર્મની જિજ્ઞાસા વધી

કે સાદિયસમિ અને કનંવપુદિ ખીલી છે. જે કંઈ અરગિ
આમ છે તે ખરું પૂરો તો ધર્મવિદ્યુતિના તારાને પરિણામે જન્મેલ
તારા ધર્મની જૂખરૂપે જ છે. સાચા ધર્મની જૂખ પૂરી પાડે
વેલો એકાદ પૂરો પાડ્યો એ અમારી નીતિ છે.

મદાવીર સાદિય પ્રકાશન મંદિર તરફથી પ્રગટ થતાં પ્રકાશનોમાં
જનધર્મ અને જૈનસમાજનું જાંધારજી મુખ્યત્વે સમાય છે. પણ
જનધર્મ એટલે અમુક સંપ્રદાય કે વાદનો ધર્મ નથી, જનધર્મ
અને અગવાન મદાવીરે જે કંઈ કહ્યું છે તે નિષ્પિત વિષયે સંજોખીને
તેમ પ્રાણીના દિન અર્થે કહ્યું છે. એટલે એમનાં વચ્ચેનાં પધાર્મ
વચ્ચમાં મુખી વર્ગો પહેલાં વિશ્વવંદ્ય મદાવીરે જે અદિંસા અને સત્ય-
તા પ્રયોગો અજમાવી જગતમાં શાન્તિ સ્થાપવા પ્રયાસ કર્યો હતો, અને
માંથીજ એ જ શિદ્ધાંતોથી જે વિશ્વશાન્તિ ઈચ્છી હતી એ
જુરુદ્ધાર્મમાં મતદિવિત પણ આ પ્રયાસ ઉપયોગી થાય એમાં અમે
અમારી કૃતકૃત્યતા અનુભવી રહ્યા છીએ.

અમારાં પ્રકાશનોને જૈન તથા જૈનેતર પ્રજાએ એક સરખો
આવકાર આપી જે આચારીત વિનય અપાળ્યો છે અને ઉત્સાહ
પ્રેર્યો છે, તે આમાર ચબ્દોમાં સી રીતે આવી રહે ?

શ્રી આચારાંગ જેવા મદન અને આધ્યાત્મિક વિષયને સરળ,
છવતના પ્રત્યેક ક્ષેત્રમાં ઉપયોગી અને આટલો આકર્ષક બનાવી
લેવા છે, એ હું આ ભાષાન્તર વેઈ સાર નથીનતા અનુભવું છું.

અનુવાદક મુનિરાજની લેખિનીમાં જ હાંડણ, રાગ્યક્તા, મીઠારા
અને પ્રીતવ સદજ સાધ્ય છે. પણ આ અનુવાદમાં કેવળ આધ્યાત્મિક
પ્રંથ હોવા છતાં જે પ્રસાદયુક્ત આવ્યો છે એ હૃદયમાં કેટલુંક અદ્-
ભુત આનંદોર્મિઓ, અવતવી પ્રેરણાઓ જન્માવ્યા વિના રહેતો નથી.

— વ્યવસ્થાપક

નિવેદન

સર્વોચ્ચ અથવા પ્રથમ પંક્તિના અંગસૂત્ર શ્રી આચારાંગનો પૂર્વાર્ધભાગ સંવત ૧૯૯૨ (ઓગણીસસો બાણુ) માં પ્રગટ થયેલો. તે વખતે પરમ પૂજ્ય મહારાજ શ્રી નાનયંદ્રજી મહારાજ સાથે જ મુંબઈનું ચોમાસું મુનિ મહારાજ શ્રી સૌભાગ્યચંદ્રજી મહારાજનું હતું. આજે લગભગ બાવીસ વર્ષે નીચે મુજબના ગૃહસ્થ ભાઈ બહેનોનાં સ્મૃતિભાવે અને નાણાંકીય મદદથી બીજી આવૃત્તિમાં એ પ્રકાશન બહાર પડે છે.

વચલાં વર્ષોં તો મુનિમહારાજની ધર્મક્રાન્તિના પ્રયોગોનાં ગણાય. ભાલનલકાંઠાથી શરૂ થયેલો એ જૈનદૃષ્ટિની અહિંસાનો પ્રયોગ હવે ગૂજરાત વ્યાપક બની ગયો છે ને દેશવ્યાપી બનવાની વચ્ચી ઊભી થઈ છે. તેવે વખતે ઘાટકોપર સ્થા. જૈન સંઘે ઘાટકોપર (મુંબઈ)ને આંગણે ચોમાસું નોતરી-મુનિ મહારાજ શ્રી સૌભાગ્યચંદ્રજી મહારાજ કે હવે જેઓ 'સંતબાલ' ના તખ્તસુસે જ જગ જાહેર છે—તેઓ દ્વારા અનેક વિધ જ્ઞાનપરબ માંડી છે, તેમાં આચારાંગસૂત્રના પુનઃ પ્રકાશનનો વારો પણ આવી ગયો છે.

આચારાંગસૂત્રની નોંધોમાં જે અજોડ ખેંચાણ છે, તે કેટલપણ જિજ્ઞાસુ સાધક ભાઈ કે બહેનને એક સરખાં ખેંચી રાખે છે. આથી આની પહેલી આવૃત્તિની બે હજાર પ્રતો પૂરી થયા પછી એકસરખી માગણી રહ્યા કરતી હતી. આમાં ગીતાના સમન્વયને કારણે આ સૂત્રના આ ભાષાંતર માટે તલપાપડ ખૂબ હતી. વર્ષોં પહેલાં 'તેરાપંથી સભા' કલકત્તાએ અંગ્રેજી ભાષાંતરની માંગણી કરેલી. સંસ્થાએ તે મંજૂર રાખી હતી. આની અંગ્રેજી આવૃત્તિ બહાર પડી કે નહીં, તે જાણવામાં આવ્યું નથી પણ આ અનુવાદનું અક્ષરશઃ ભાષાંતર દિંદીમાં 'ગુડગાવડેટ' ની 'પુષ્ક' મુનિમહારાજની પ્રેરણા તરેની સંસ્થાએ હમણાં જ બહાર પાડ્યું છે.

તેવામાં જ વર્ષોં પછી આ આચારાંગના પૂર્વાર્ધનું ભાષાંતર નોંધ, પ્રસ્તાવના અને સમન્વયપૂર્વકનું સમૃદ્ધરૂપે ફરી ગૂજરાતીમાં બહાર પડે છે, તેથી અમેને ખૂબ આનંદ થાય છે. પ્રથમ આવૃત્તિ

વખતે બાઈ અમનસાઈ હોટાલાલ શાહ ૫૦ ની ધણી જદેમત, શાસ્ત્રી શ્રી શંકરદત્તસાહેની જોડણી કાગળે તેમજ આ પ્રકાશની લાગણીની લીધે જે બની શક્યું, તેવું જ કાર્ય આ બીજી આગતિમાં થશે, એવી આ પ્રેસ પાસે આકાંક્ષા રાખી દત્તી તે પાર પડી છે. જુદાજુદા દાદ્યોમાં એવું કાર્ય કરી આપવા બદલ શ્રીમંત્રિ પ્રિન્ટરીના આભારદર્શક ઉલ્લેખ કર્યા વિના અમે રહી શકતા નથી.

હેલ્થે હેલ્થે જે બાઈ-ગહેનોએ આ પ્રકાશનમાં નાણાંકીય મદદ કરી છે, તેમનાં નામો અને રકમનો ઉલ્લેખ નીચે મુજબ કરી લઉં.

નામ	સ્થળ	રૂપિયા
(૧) બાઈશ્રી શાંતિલાલ પ્રેમચંદ મહેતા	વીલેપારલે	૫૦૦
(૨) બાઈ સવિતા રતનચંદ મોતીસા	મુંબઈ ૭	૧૦૧
(૩) ડૉ. સુખલાલ અગ્રેચંદ મહેતા	ખાટકાપર	૧૦૦
(૪) શેઠ વીરજી લખા સાધારણુ ફંડ	"	૧૦૦
(૫) બહેન પ્રસાદુવર કાનજી આદયાળા	"	૧૦૦
(૬) શેઠ અમરચંદ રતનચંદ મોતીસા	મુંબઈ ૭	૫૧
(૭) શેઠ અમૃતલાલ ડી. મહેતા	ખાટકાપર	૫૦

૧૦૦૨

આ નાણાંકીય સહાય અને પ્રયત્નના દાતાની ખાસ ગ્રેરજાને કારણે હટ પુનઃ પ્રકાશન થાય છે. દગિજના અને છપાઈ ૫૦ ના બાવ હાલમાં ખૂબ વધી ગયા છે. છતાં પુસ્તકના ગ્રંથમાં છૂટક ખરીદનારને પણ કમિશન આપી શકવાની જોગવાઈ અમે કરી છે.

મને ખાતરી છે કે આ અનુવાદ અત્યંત લોકપ્રિય હોવાથી તેની બધી પ્રતો શક્ય તેટલી ઝડપથી ખપી જશે ને દાર્યાલયને વેચાણુશંખાણુની તકલીફ નહીં વેઠવી પડે.

લક્ષ્મીચંદ ઝવેરચંદ સંઘવી
મંત્રી,

તા. ૧-૧૦-૫૮ અમદાવાદ. મહાવીર સાહિત્ય પ્રકાશન મંદિર

બે બાલ

ૐ મૈયા

આ આચારાંગના પૂર્વાર્ધનું ભાષાંતર ઘણા લાંબા ગાળા પછી ફરી બહાર પડે છે. તે ગાળામાં તો આચારાંગ અને ગીતાના સમન્વયથી ગામડાંથી શરૂ થયેલો ‘વિશ્વવાત્સલ્ય’ના ધ્યેયનો ધર્મમય સમાજ રચનાનો પ્રયોગ-ભાલ નલકાંઠાના નાનાં નાનાં ગામડાંથી ફૂલીફાલીને ઠેઠ મુંબઈ જેવા મહાનગર લગી પહોંચ્યો છે અને તેણે સારો એવો ઘાટ પકડી લીધો છે, તેવે વખતે આ ભાષાંતર પુનઃ પ્રકાશિત થાય છે તે પણ એક સુયોગ ગણાય.

આ આચારાંગની નોંધો લખતી વખતે મારી સામે જે કલ્પનાઓની રસાગ સૃષ્ટિ હતી, તેમાંની ઘણીખરી જાતઅનુભવ અને સમાજ અનુભવની એરણે સફળ થઈ ચૂકી છે, ત્યારે આ આત્મિકતા ફરીવારના પ્રકાશન વખતે હૃદયના આનંદોદ્દાગાર સિવાય મારે વંધુ શું કહેવાનું હોય?

ત્યાગ અને અનાસક્તિ એ જાનને એકમેકના પર્યાયો છે. જે ત્યાગની પછવાડે અનાસક્તિનું ફળ નથી, તે ત્યાગ વિશ્વને અને વ્યક્તિને ભારરૂપ છે. જે અનાસક્તિયોગની પછવાડે ત્યાગની સહજતા નથી તે જીવન દંભી છે અને જગતને દંભનો ચેપ લગાડે છે. આ મહાન વાક્યોને યથાર્થ સમજવામાં આ ભાષાંતર, નોંધો અને અનેક નાનાંમોટાં સમન્વયી ટાંચણો ઉપયોગી થાય, તો અનેક હાથોનો આ નવી આત્મિકતાનો પ્રયાસ પૂરેપૂરો સફળ થશે.

ઘાટકોપર સ્થા. જન ઉપાશ્રય,

તા. ૧૧-૧૦-૫૮

‘સંતખાલ’

स....६।....य....६

આ પુસ્તકમાં જે જે પુસ્તકોનાં અવલોકન, પ્રમાણ વગેરે તાંક્યાં છે
એમનો ઉદ્દેશ આ પ્રમાણે છે :

આચારાંગ સૂત્ર(મૂળ)સુધર્મસ્વામી	આચારાંગમૂળ
નિર્યુક્તિ -મદ્રવાણસ્વામી	(કાઝપનાથું)
દૃષ્ટિ -શીલાકસૂરી	તત્ત્વધર્મધિગમ મૂત્ર
દીપીકા -અજિતદેવ	ગિનયાળી
ઉત્તરાખ્યયન સૂત્ર	પધિકનાં પુત્રો
દશયૈકાલિકસૂત્ર	ગીતામંથન
ઉપાસક દશાંગાદિ સૂત્રો	હવનદોષન
વર્ધમાનથી વાંપ	પ્રાચીન ભારતવર્ષ
પદ્મદર્શન સમુચ્ચય	શ્રી અરવિંદ ગોમ
ઠાણાંગસૂત્ર	જોશી કાપ
લાતાજી	ધર્મમંથન
નંદીસૂત્ર	ધર્મપ્રાણુ લોકાશાદતી લેખમાળા
મન્નવ્યાકરણ	Acharang Sutra. ડૉ. જોશી
સમયસાર	History of Indian
હિંદી સંસ્કૃતિ યાણિ અદિસા	Literature
શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા	History of Sanskrit-Liter-
ઝુદું ઇતિહાસ	ature, Jainism
આચારાંગ સૂત્ર [હિંદી]	મત્યાદિ
અમૂલ્ય ઋષિજીરૂત	

આ સર્વ પુસ્તકોના લેખકો કે અનુવાદકોનો એક સાથીદાર તરીકેનો સાથ હું ન ભૂલું તેવો છે. તે ઉપરાંત પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ જેમણે જેમણે પ્રોત્સાહન પ્રેર્યું છે, તે સૌનો ઉલ્લેખ હું કેમ વિસરી શકું ?

મારી આ પ્રવૃત્તિમાં જે આભાર વ્યક્ત કરવાની મને તક મળે તો હું એ સમાજનો અને મારા પૂજ્ય ગુરુદેવનો અત્યંત આભાર માનું કે જેમણે મને વિકસવાની સંપૂર્ણ તક આપી. જેમ બીજા સાધકોના સંબંધમાં જાને છે તેમ મારી સ્વતંત્ર વિચારસરણીને જેમણે પ્રથમથી જ દાબી દીધી હોત, તો હું માત્ર અધ્યાસ દ્વારા મારા સાધનાક્ષેત્રમાં આટલો ઉત્કર્ષ ન જ સાધી શકત.

— સૌભાગ્યવંદ્ય (સંત્યાલ)

આચારાંગનું પ્રતીક. આ ખુલાસો મેં પ્રમાણે આપીને પરિશિષ્ટમાં
જોડ્યો છે.

શ્રી આચારાંગમાં એવાં ઘણાં સૂત્રો છે કે જેમાંનું એક જ સૂત્ર
ક સ્વતંત્ર ગ્રંથ રોકી શકે અને એ દષ્ટિગિંદુએ એનો નોંધ વિસ્તાર
હું વિકસાવવા નહોતો માગતો. માત્ર શ્રી આચાર-
સંચરણાં રાંગ જૈનસંસ્કૃતિને જે રીતે રજૂ કરે છે તે
રીત જ ઊંડાણથી જતાં સંક્ષિપ્ત ચર્ચા હતી.

તે જ ફરીથી વિસ્તૃત રૂપ આપવું મુલ્યુદયી ફરી શરૂ કર્યું, અને
સોવામાં સમુદ્ભૂત પાસે તદ્દન નિકટવર્તી રહેલા મસાણીના ખંગલામાં
ગલી એકાંતે એ કાર્ય સમાપ્ત કર્યું. એ મુલ્યુદના ગિરિશ્રંગની તરુરાજિ
ને વરસોવાના જિજ્ઞાસા મોજાં વચ્ચે વહેતા મધુર વાયુનાં સૌંદર્ય,
રસ, ગાંભીર્ય અને ઉદ્ધાસપ્રેરક સંસ્મરણો શ્રી આચારાંગ વાંચતાં
જાણે પણ દિવ્ય આનંદનું કિરણ ફેંકી નીચે છે. મારા એ મનઃપ્રસાદનો
જો શ્રી આચારાંગના પાઠકોને પણ કાં ન આપું ?

આધ્યાત્મિક વિષય શુદ્ધ છે, એમ મને નથી લાગ્યું; તેમ જીવન-
વ્યવહાર અને આધ્યાત્મિક ભાવના બંને લિખિત હોય શકે એમ
પણ મને દેખાયું નથી. શ્રી આચારાંગ આ

શ્રી આચારંગ પ્રત્યેક સાધક - પદ્મી ને પદ્મવતી કે સંતોષના
 બિંદુ દેા, ધનિક દેા કે મરીમ દેા, સાધનપંથ દેા કે સાધન-
 નિધીન દેા, અને નવીન દીર્ઘ અને નવપ્રભા
 આચારંગનાં તેજ આપી શકે છે. જીવનની કામ પામુ બાબુ એવી
 નદિ રહેતી દેાપ કે જેને શ્રી આચારંગમાં
 એક પા બીજા પ્રકારે નિર્દેશ ન દેાપ. આપી જ મને જેટલા શ્રી
 ગીતાજી પ્રત્યે આદર છે તેટલો જ શ્રી આચારંગ પ્રત્યે છે. હું તો
 શ્રી ગીતાજીને જૈનધર્મનો અંચ ગણું અને શ્રી આચારંગને વૈદ-
 ધર્મનો અંચ ગણું ! કારણ કે શ્રી આચારંગની સંકલનામાં સાત-
 સંસ્કૃતિ અને શ્રી ગીતાજીમાં દ્વાવસંસ્કૃતિ છે. જનનના પાપો
 દ્વાવસંસ્કૃતિ જ છે. શ્રમણ ભગવાન મદાવીર પોતે દાસિય લતા, ફેર
 એટલો જ કે ગીતાની સામગ્રી બાળ યુદ્ધના મંડાણ પર રચાઈ
 છે, જ્યારે જૈનત્વ આંતરિક યુદ્ધના મંડાણ પર રચાયું છે. મદાભારતનું
 યુદ્ધ છે ગીતાનું રૂપક. અને સ્વ તથા પરાભવનું યુદ્ધ એ છે શ્રી

આચારાંગનું પ્રતીક. આ ખુલાસો મેં પ્રમાણે આપીને *પરિશિષ્ટમાં
દેખ્યો છે.

શ્રી આચારાંગમાં એવાં ધણાં સૂત્રો છે કે જેમાંનું એક જ સૂત્ર
કે સ્વતંત્ર ગ્રંથ રોકી શકે અને એ દષ્ટિગિંદુએ એનો નોંધ વિસ્તાર
હું વિકસાવવા નહોતો માગતો. માત્ર શ્રી આચાર-
સંસ્કૃતિમાં રાંગ જૈનસંસ્કૃતિને જે રીતે રજૂ કરે છે તે
રીત જ ઊંડાણથી છતાં સંક્ષિપ્ત ચર્ચા હતી.

તે જ ફરીથી વિસ્તૃત રૂપ આપવું મુશ્કેલી ફરી શરૂ કર્યું, અને
સોવામાં સમુદ્રતટ પાસે તદ્દન નિકટવર્તી રહેલા મસાણીના અંગલામાં
પહોંચી એકાંતે એ કાર્ય સમાપ્ત કર્યું. એ મુશ્કેલી ગિરિશૃંગની તરુરોનિ-
જે વરસોવાના ઊજળતાં મોજાં વચ્ચે વહેતા મધુર વાયુનાં સૌંદર્ય,
પરભ, ગાંભીર્ય અને ઉલ્લાસપ્રેરક સંસ્મરણો શ્રી આચારાંગ વાંચતાં
જાણે પણ દિવ્ય આનંદનું કિરણ ફેંકી જાય છે. મારા એ મનઃપ્રસાદનો
જો શ્રી આચારાંગના પાઠકોને પણ કાં ન આપું ?

આધ્યાત્મિક વિષય શુદ્ધ છે, એમ મને નથી લાગ્યું; તેમ જીવન-
પ્રવહાર અને આધ્યાત્મિક ભાવના બંને ભિન્નભિન્ન હોઈ શકે એમ
પણ મને દેખાયું નથી. શ્રી આચારાંગ આ
જ્ઞાન નીરસ વાતની સાક્ષીરૂપ છે. શ્રી આચારાંગનું વાચન
શા માટે ? અને એમાં આલેખાયેલું જૈનસંસ્કૃતિનું ચિત્ર
જે પદાર્થપાઠ આપે છે તે, અને આજના

જૈનસમાજનું માનસ જે પદાર્થપાઠ આપે છે એમાં આકાશપાતાલ
પરંતુ એ
પણ હું અહીં કહી દેવા માગું છું. એની સાં-
જૈનસમાજના સામાજિક ઇતિહાસનો ખાસ સંબંધ છે.

પ્રથમ હું એક તરફ જૈનસંસ્કૃતિ અને બીજી તરફ જૈન-
સમાજના વર્તમાન માનસનું તુલનાત્મક ચિત્ર દોરું.

આચારાંગનું પ્રતીક. આ ખુલાસો મેં પ્રમાણે આપીને અપરિશિષ્ટમાં સ્પષ્ટ કર્યો છે.

શ્રી આચારાંગમાં એવાં ઘણાં મુદ્દા છે કે જેમાંનું એક જ મુદ્દા એક સ્વતંત્ર ગ્રંથ રોપી શકે અને એ દૃષ્ટિગિંદુએ એનો નોંધ વિસ્તાર

હું વિકસાવવા નહોતો માગતો. માત્ર શ્રી આચારા-

રંગ જૈનસંસ્કૃતિને જે રીતે રજૂ કરે છે તે રીત જ જિંડાણથી યત્તાં સંદિગ્ધ થઈ જાય છે.

એને જ ફરીથી વિસ્તૃત રૂપ આપવું મુશ્કેલી ફરી શરૂ કર્યું, અને વરસોવામાં સમુદતટ પાસે તદ્દન નિકટવર્તી રહેલા મસાણીના જંગલામાં મળેલી એકાંતે એ કાર્ય સમાપ્ત કર્યું. એ મુશ્કેલી ગિરિશ્રંગની તરુરાજી અને વરસોવાના જીજ્ઞાસા મોજાં વચ્ચે વહેતા મધુર વાયુનાં સંદર્ભ, સૌરભ, ગાંધાર્પ અને ઉદ્યાસપ્રેરક સંસ્મરણો શ્રી આચારાંગ વાંચતાં આજે પણ દિવ્ય આનંદનું કિરમુ ફેંટી જાય છે. મારા એ મનઃપ્રસાદનો ફાળો શ્રી આચારાંગના પાકાને પાણી કાં ન આપું ?

આધ્યાત્મિક વિષય શુદ્ધ છે, એમ મને નથી લાગ્યું; તેમ છતાં અવધાર અને આધ્યાત્મિક જ્ઞાનના જાંને સિત્તસિત્ત હોઈ શકે એમ પણ મને દેખાયું નથી. શ્રી આચારાંગ આ તત્ત્વજ્ઞાન નીરસ શા માટે ? અને એમાં આલેખાયેલું જૈનસંસ્કૃતિનું ચિત્ર જે પદાર્થપાક આપે છે તે, અને આજનું

જૈનસમાજનું માનસ જે પદાર્થપાક આપે છે એમાં આકાશપાતાળ જેટલું અંતર છે એમ જિંડાણથી વિચારનારને જણાશે. પરંતુ એમ સાધી થયું છે એમ પણ હું અહીં કદી દેવા માગું છું. એની સાથે જૈનસમાજના સામાજિક ધૃતિદાસનો ખાસ સંબંધ છે.

પ્રથમ હું એક તરફ જૈનસંસ્કૃતિ અને બીજી તરફ જૈનસમાજના વર્તમાન માનસનું તુલનાત્મક ચિત્ર દોરું.

હિંસા અને મમત્વનો ત્યાગ એ જૈન સંસ્કૃતિનો પ્રધાન અંશ છે. વિશ્વમેત્રી અને જીવનશાન્તિનું મૂળ એ જો તત્ત્વોમાં છે એ વાત ખરી છે, પણ એનો સંબંધ શ્રી આચારાંગમાં જૈન- પદાર્થ કરતાં વૃત્તિ સાથે વિશેષ છે, સંસ્કૃતિ એમ એ કહે છે.

શ્રી આચારાંગમાં જુઓ :

उद्धं सोता अद्धो सोता
तिरियं सोता वियाद्विया ।
पत्ते सोता वियाद्विया
जेहि संगति पासह ॥ (६-६-७)

પાપપ્રવાહો ઉદ્ધવ, અધો અને તિર્યંગ ત્રણે દિશામાં છે. જ્યાં આસક્તિ છે, ત્યાં જ બંધન છે. વળી—

जे आसवा ते परिसवा
जे परिसवा ते आसवा (८-२-१)

વૃત્તિને લીધે જે આસ્થવનાં સ્થાનો છે, તે સંવરનાં સ્થાન બની શકે છે; અને જે સંવરનાં સ્થાન હોય, તે આસ્થવનાં સ્થાન બની શકે છે.

गामे वा रण्णे वा
नेव गामे नैव रण्णे

ગામમાં પણ ધર્મ પાળી શકાય છે અને અરણ્યમાં પણ પાળી શકાય છે; પણ જેની વૃત્તિ શુદ્ધ નથી, તે ગામમાં કે જંગલમાં કયાંય ધર્મ આરાધી શકતો નથી.

जं सम्मंति पासह
तं मोणंति पासह (५-३-१३)

જ્યાં સમ્યક્ત્વ છે, ત્યાં જ મુનિપાત્ર છે.

તારાંશ કે આ પાછી પાઈ રથને અમુક વેણ કે અમુક
સ્થાનના ત્યાગ સાથે મુખ્ય આધાર નથી એમ સમજાવ્યું છે. મુખ્ય
આધાર એ મન-વ્યક્તિના ત્યાગ પર છે, જેમ અને સ્થાન નો
નિમિત્ત પૂરતો છે. સુદ નિમિત્ત માત્ર ઉપાધાનને સ્થાપકની નીવડી
છે. વાળી શી આધારોએ હશે છે—

જાગે જ મન જ તિમિર (૩-૨-૬)

અમુક અને અમુકના બેઠને જાણી હમં જોડો, અમારું
અમંના અમુકના મોદાદિ દોષો દરે કરતા તરફ જ વળ આપો.

પર્તમાન જૈનમાં અદિશા અને અપરિણત અમુક દોષમાં
જ સમાપ્ત થાય છે. મુક્ત જેન હીરી અમુકની જતાં જેટલો દરે
છે, તેટલો આપું જુદાં મિત્રવતાં કરે
પર્તમાન જૈનસમાજ નથી. પદોશ રીતે એના નિમિત્તે
અમિતે; સમાપ્તને કે દેશને દાનિ
પદોશિ એનો પદ્મ એ જાગે જ વિચાર હરે છે. સિલોતરી આનાં
તે જેટલો દરે છે, તેટલો નિમિત્તોમાં નાણાં અનાં કરેતો નથી.
મિત્રો, સદો, વ્યવસ્થાદી, મરીતો સમદ એ જાણે એથી જ દોષાય
છે. અમુક—કે જે સંસારદુષ્ટનું જાણ કરવું છે તે—જોડનાં એને
દુષ્ટ થતું નથી, જેટલું દુષ્ટ અર્થેતો પરી જવાળી થાય છે.

એક મરીતી કે માણી જુલપીએ એને દામે મરદાઈ જાય કે
એને દુષ્ટ પદોશિ નો ને પ્રાપ્તિત લે છે; પદ્મ પાતાને ત્યાં પરોડે
વાળી કામ કરતાં માણસોની દોષ પ્રાપ્તમાં, એને જેટ પૂરતું નહિ
આપવામાં, દર કરતાં દામનો બેઠને વધુ નાણી અમરવામાં કે સમાપ
લઈ એમનાં ઓઢિત અમરવામાં એને કોશ થતો નથી.

આને જેન અવિદાને આદ્ય પાળીને દિવસે સિલોતરી આવામાં

જૈનધર્મ

જૈનધર્મની જ્યારથી જાણિયા સમાજમાં જાણી છે, ત્યાંથી
 એમાં ઈસ્વી, પુરુષ, ગૃહસ્થ સ્વામી અને ત્યાગી સ્વામી એ બારે
 ત્યાગ અને અંગોનો સમાવેશ હોયો જાણ્યો છે. જમણ
 વ્યવહારનો સંસાર કરી પૂર્વ ત્યાગીને જાણ્યો નથી, તેમ
 મુખેય સમસ્ત સંસાર કરી અંત્યુર્વ ત્યાગીને જાણ્યો નથી.
 જૈન સ્તોત્રમાં જોઈએ તે પ્રવેશી જે સંસારનો કે અર્જુન-
 માણિ જેના પ્રતિદિન સાત સાત નિર્દોષ મન્યોનોને કારણે વગર પાણી
 વાળનાર પણ દેખાય છે. અને જમણ
 અનેકાંતતા જેના જૈનસાધનના પ્રમાણે પણ નજરે પડે
 છે. અનાગી જેના જીમંતાઈને ડોકરે મારનાર,

જંબૂસ્વામી જેના રમણીઓ અને રાજગણતા ત્યાગી દેનાર ત્યાગ-
 વીરોય દેખાય છે. અને જમણદત્ત જેના નિવાસી અંત્રાંત્રમાંથી
 અને સત્તાવાહી ચક્રવર્તી નૃપતિઓય નજરે પડે છે. જમણસક્રમાર
 જેવાને સુકુમાર દેહ પર પ્રગંડ ત્યાગના તમે તપતા, ખ્યાનસ્થ મુનિના
 તાજ લોચ કરેલા શિર પર પડતા ખેરના અંગારાની કડક કસોટીથી
 યે માંડ માંડ કેવળ મળ્યું સંભળાય છે. ત્યારે ભસ્ત જેના ચક્રવર્તી
 શયનગૃહના અરિસાબુવનમાં જોઈને જોઈને કેવળજાન પામ્યાનાં
 સર્વશ થયાનાં દૃષ્ટાંત સાંપડે છે. પુરુષલિંગમાં મુક્તિ મળે
 છે, તેમ સ્ત્રીલિંગમાંય મુક્તિ સાધ્યાનાં દૃષ્ટાંતો મળે છે. સારાંશ કે
 કોઈ સિદ્ધાંત એકાંત નથી. અનાસક્તિનો સિદ્ધાંત પણ અગેશાગ્રે છે,
 અને ત્યાગનો સિદ્ધાંત પણ અમુક અગેશાગ્રે છે. શ્રમણ મદાવીર જેના
 ત્યાગના પ્રયત્ન અને ચુસ્ત લિમાયતીનેય સાધકની દ્રષ્ટિમાં ગૃહસ્થોને

૧. સાદુ, સાદુણી, સાધય, સાવિયત્તિ ચત્તવિદો સંઘો
 પન્નતો (ઠાણાંમસૂત્ર)

૨. રાય પ્રશ્નેણી ૩. માતાસૂત્ર ૪. ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર જુઓ.

સ્થાન આપતું જ પડ્યું છે. આ વસ્તુ શ્રી આચારાંગમાં પ્રધાનપણે છે એ એની વિશેષતા છે. એના પરનાં મારા ત્રીજા પક્ષપાતનું એ પણ એક કારણ છે.

પણ ત્યારથી એક અપેક્ષિત સિદ્ધાંતને જ સંપૂર્ણ અને સર્વાંગ સત્ય માની લેવામાં આવ્યો છે, ત્યારથી જૈનસંસ્કૃતિમાં સંકુચિતતા પેસતી આવી છે. આજની ઉપર્યુક્ત દશામાં સંસ્કૃતિવિકાર શ્રમણસંસ્થા કે સમાજસંસ્થાનો દોષ નથી. પરંતુ એને વારસાથી આવતી આવેલી સંસ્કૃતિના વિકારનો જ દોષ છે.

સંસ્કારિતા અને ધર્મ

સંસ્કારિતા એ ધર્મનું ફળ છે, અને વસ્તુસ્વભાવ એ પદાર્થનો ધર્મ છે. જો પદાર્થના પર્યાયો બદલાય પરિવર્તનની છે તો ધર્મના પર્યાયો શા માટે ન બદલાય ! આવશ્યકતા ઋતુનાં પરિવર્તન થાય, પદાર્થોનાં પરિવર્તન થાય, સૂર્યના તાપનાં ન્યૂનાધિક રૂપે ઉષા, મધ્યાહ્ન અને સંધ્યા જેવાં પરિવર્તનો થાય, તો ધર્મક્રિયાઓનાં પરિવર્તન શા માટે નહિ ?

ભગવાન મહાવીરનું જીવન જુઓ કે એમનું તીર્થ—સંધ્યાંધારણ તપાસો. પૂર્વ કરતાં અનેક રીતે પરિવર્તન દેખાશે. જૈન-સંસ્કૃતિનું મુખ્ય ધ્યેય ત્યાગ છે. છતાં એ પોતે ધર્મસંસ્કરણ આદર્શ ગૃહસ્થ જીવન ગુજારે છે. ગૃહસ્થ નવું નથી જીવનમાંય સંયમ સંભાળે છે એમ જીવી જતાવે છે. ચાતુર્યમંત્રી પરંપરાને બદલી તે પાંચ મહાવ્રતોની સ્થાપના કરે છે. વસ્ત્રધારણમાં પરિવર્તન કરે છે. શ્રમણ-સંસ્થાના નિયમોય નવીન રીતે ધરે છે. એની તો નાની મોટી

અનેક ક્રિયાઓમાં પરિવર્તન કરે છે. એ વાત ૧ કેશી ગૌતમીય સંવાદમાં સ્પષ્ટ આપી છે. શું આ ધર્મસંસ્કરણનું સૂચક નથી ?

શાસ્ત્રોમાં આવતો 'દ્રવ્યં, ચિત્તં, કાલં, માત્રં ચ વિન્નાય' દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને લાવને ઝોળખી વર્તનવીનતાનો આદર્શ વાનો ઉલ્લેખ શું નવીનતાને અપનાવવાનો આદર્શ નથી ?' વ્યવહારોમાં જિનકલ્પનો આવતો નિર્દેશ સંસ્કરણની શક્યતાનો સૂચક નથી, તો ખીજું શું છે ?

ખીજા દર્શનોમાં પર્યાયનું નામ મુદ્ધાં નથી ત્યારે જૈનદર્શન પર્યાયને સ્વીકારે છે. આમ અનેક રીતે પરિવર્તન કે સંસ્કરણના નિર્દેષ હોવા છતાં, ખૂદ ભગવાન મહાવીર નવસર્જન ક્યાં છે ? અને એના પદ્ધતિ શિષ્યોએ ચાલતી પ્રણાલિ-કામાં ઉચ્ચ ધ્યેયને અનુલક્ષીને પરિવર્તન કર્યાના સ્પષ્ટ ઉલ્લેખો હોવા છતાં, ઠેક જંખૂસ્વામીથી માંડીને આજ મુધીના ઇતિહાસને ઊંડાણથી તપાસીએ તો જણાશે કે ધર્મસંસ્કરણથી જૈનો અને રૂઢિલજ્જક મહાન ક્રાંતિકાર મહાવીરના અનુયાયીઓ કેવળ પરંપરાથી, રૂઢિથી રહ્યા છે, નવસર્જક બની શક્યા નથી.

પ્રગતિરૂંધનનું પરિણામ

જૈનસંસ્કૃતિમાં હવતી જૈન ક્રાંતિની વર્તમાનમાં દેખાતી અવસ્થા કે પ્રગતિરૂંધનનું મૂળ આ જ છે. જે મહાવીરનો જૈન-જનસમાજ ગુણપૂજન અને વિકાસપૂજનમાં સમાજ ક્યો ? માનનારો હતો તે વ્યક્તિપૂજક બન્યો છે. જે વીરતાભરી અહિંસામાં માનનાર હતો

૧ જુઓ ૩ી ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રનું ૨૩ મું અધ્યયન.

૨ દર્શનોની માન્યતા માટે પરિશિષ્ટમાં જુઓ: પદ્ધર્શનની સંક્ષિપ્ત ખામાંસા. વૈશેષિક પરમાણુવાદને માને છે ને એ નિત્ય છે એમ સ્વીકારે છે. વળી દ્રવ્યને પદાર્થરૂપે અને એના ધર્મને ગુણરૂપે તે માને છે. પણ એમાં પર્યાયનો ઉલ્લેખ નથી. એ જ રીતે સાંખ્યમાં, વેદાંતમાં કે ક્યાંય પર્યાયનું નામ જ નથી.

તે આજ પામર અને કાયર બન્યો છે. જે સંયમ અને સત્યનો પૂજક હતો, તે આજે પરિગ્રહી અને વિહારી બન્યો છે. જે શ્રમજીવી અને બંધુત્વજીવી હતો, તે આજસુ અને કલેશી બન્યો છે. જે વિશ્વની સમાનતાનો હિમાયતી હતો, તે સત્તાપૂજક અને સ્વાર્થાધી બન્યો છે. એમાંય આ વસ્તુની જવાબદારી મુખ્ય છે.

જૈન શબ્દ જે વિવેકલરી ક્રિયાશીલતા સૂચવે છે, આંતર-શત્રુઓને છતવાતી જે વીરતા બતાવે છે, અને જગતના સામાન્ય જનસમુદ્ધ કરતાં જ્ઞાન આરિત્રશક્તિની જે વિશેષતા બતાવે છે

તે કેટલી, કેવી અને ક્યાં છે? અન્ય ધર્મના જૈનત્વનો અર્થ અનુયાયીઓમાં જે જિજ્ઞાસા, જે લાગણી, જે પ્રેમ જે સંગઠન દેખાય છે, તે જૈનસમાજમાં ક્યાં છે? આજના જૈનસમાજનું રેખાચિત્ર દોરતાં એક સમર્થ સમાલોચક કહે છે કે "એક સામાન્ય મતભેદ ખાતર અંદરોઅંદર લડીને સાધન, શક્તિ અને સમય વેચી નાખનાર જે દ્રાઈ સમાજનું ચિત્ર જોવું હોય તો આજના જૈનસમાજ પર દ્રષ્ટિ ફેંકજે." વર્તમાન જૈનસમાજને માટે આ કેટલું શરમજનક ! ! !

આ બધાનું કારણ વારસામાં મળેલી અસહિષ્ણુતા સિવાય અસહિષ્ણુતાનો ખીજું શું છે? એ અસહિષ્ણુતા શાથી જન્મી? વારસો એ વિષય ખુબ જ વિશાળ છે. અહીં તો હું માત્ર અગ્નિનિર્દેશ કરીશ.

સર્વજાતની માન્યતા

જૈનદર્શનના પ્રત્યેક તીર્થંકર અર્હન્ત, જિન અને સર્વજ્ઞ ગણાય છે. સર્વજ્ઞ એટલે ભૂત, ભવિષ્ય અને વર્તમાનના પ્રત્યેક ભાવને અંજલિજન સમીન ઓટ્ટીવખતે બાજુનાર અને દેખનાર એવી જોનારી માન્યતા છે. એવા જ સર્વજ્ઞ ભગવાન શ્રી મહાવીર

ભાવબૂદ્ધ્યાની

શબ્દ પૂજા

શ્રી જંબુકાગીના અંતિમ નિર્ણય પણ મોક્ષનાં પારણાં બંને
 મળ્યાં એનો સ્થાનકમલમાં નિર્ણય છે. જે
 જિજ્ઞાસુ વૃત્તિનો ઉત્તેજ્ય રાંદેનું જ મોલ એમ સ્વીકારવા
 હારા દરકન નથી. પણ એમાંથી એ શીખવાનું નોંધવું
 શાસ્ત્રીય વિકાસનાં દાર બંધ કરવાં. શી આચારંગમાં આટલું જ તપ
 છે કે જે કેવળજ્ઞાનીઓ ભાષે છે તે જ શ્રુતદેવળીઓ પણ ભાષે
 છે. જે આચારંગમાં શ્રુતદેવળીની આટલી યોગ્યતા મુલક
 જણાવે છે, તો શ્રુતદેવળી દ્રવ્ય, દોષ, કાળ તથા ભાવને વેતર જે
 સંસ્કૃતિના મૂળ ઉદ્દેશને જાળવી કર્મકાંડોનાં ખાખ્યામાં પરિવર્ત
 કેમ ન કરી શકે? પણ દુઃખની વાત છે કે એમ કરવાથી ર
 શ્રમણ ભગવાન મહાવીરના સર્વજ્ઞત્વમાં વાંધા આવે, એ શ્રમે આપણ
 સર્જક પ્રણાલિકાનું ભંજન કયું, જિજ્ઞાસુ શુદ્ધિનાં પારણાં બંધ કર
 નાખ્યાં. પરિણામે આપણી સાહિત્યસમૃદ્ધિઓ ખૂબ ફૂલીફાલી, પણ
 એમાં નવસર્જનનું ચેતન બાહ્ય અદ્ય ભણ્યું.

શબ્દ પર સર્વજ્ઞત્વનો આરોપ કરવાને પરિણામે આપણ
 X “ શાસ્ત્ર પોતે જ એમ ભાષે છે કે શ્રી સર્વજ્ઞ જેટલું જાણે એથી અનંત
 ભાગ ભાષી શકે, અને જેટલું ભાષે એનો અનંતમો ભાગ શ્રી ગણધર એને મ
 શકે; અને શ્રી ગણધર જેટલું મહે તેનો અનંતમો ભાગ જ યુધી શકે.
 શબ્દનાં પરિવર્તનનો આધાર આથી વિશેષ બીજો શો જોઈએ ?

સાહિત્યોપાસના ભાવપૂજક-એતનપૂજક મટી, શબ્દપૂજક-જડપૂજક બનતી
જળી ગમ્. આજે જ્ઞાનપંચમીને દિવસે શાસ્ત્રોને
સાહિત્યોપાસના શણગારી ઘોડાગાડી કે મોટરોમાં સામેયું
કાઢી ફેરવાની પ્રથા એનું જ પ્રતીક છે.
જેસણમીરના લંડારોમાં તૂંબડાની જેમ લટકતાં કે ખોરાની
થપીની જેમ ખડકેલાં પુસ્તકોને નજરે જોનારને આપણી સાહિત્યો-
પાસનાનો બહુ સુંદર ખ્યાલ આવી શકશે.

✓ સત્યને ત્રિકાલાબાધિત માનનાર કે સમજનારની ફરજ એટલી
જ વધે છે. “ઉપન્નેવા, ઘુવેઘા ઇને વિન્નચા” ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ
અને લય એવી સત્તી મળતી શાસ્ત્રવ્યાખ્યા
સત્ય એટલે કેવળ પરિવર્તનની સૂચક જ છે. સત્ય પોતે
ધ્રુવ છે એ વાત ખરી, પણ સત્ય જે રૂપકમાં
પડે છે તે પરિવર્તનશીલ જ છે, અને હોતું ધટે.

કર્મકાંડોની અસર

આછીં કોઇ ત્રિકાલાબાધિતની દલીલ કરતું હોય તો એને પૂછજો કે
આસપાસના બાહ્ય કર્મકાંડોની અસરથી જૈનસમાજ પૃથક્ રહ્યો છે એમ
કોણ કહી શકે તેમ છે ? શ્રી ભદ્રબાહુ સ્વામીના
કર્મકાંડોની ભવિષ્ય પ્રમાણે બાર દુકાળ પછી જૈનશ્રમ-
અસર છોડે ન્યારે બિહાર અને મગધ છોડવાં પડ્યાં
ત્યારે એક શાખા દક્ષિણમાં પ્રતિષ્ઠિત થઇ
અને બીજી પહોંચી કાઠિયાવાડ અને ગૂજરાતમાં. દક્ષિણની શાખાનું વલણ
જિનકલ્પ તરફ વિશેષ ઢગતું હોઇ એ સંપ્રદાયના શ્રમણવર્ગે દિગં-
બરત્વ પર ખૂબ ભાર મૂક્યો અને બીજાને વર્ગ શ્વેતાંબર જ રહ્યો.

શ્રીમદ્ શંકરાચાર્યના સમયે દક્ષિણમાં. વેદધર્મની જે છાપ

પડી એ કર્મકાંડોની છાપ આજે પણ દિગંબર સમાજમાં ટેટલી જાંડી છે ? જુઓ, દિગંબર શ્રમાળુની ગોચરી વખતની અસલ કોણ બચ્યું ? ક્રિયા, શ્રાવક વર્ગની જનોઈ ધારણ કરવાની ક્રિયા ઇત્યાદિમાં આજાણુ કર્મકાંડોની અસર નથી એમ કોણ કહી શકશે ?

કાઠિયાવાડ, ગૂજરાતમાં વૈષ્ણવ અને શૈવોનું જોર થયું એટલે એનો એપ જૈનોનેય લાગ્યો. જૈનોની સામાજિક પ્રણાલિકામાં એની જ જાંડી છાપ છે. અસ્પૃશ્યતા, સાતિભેદ કામી-અન્ય ધર્મીઓની શુસ્તતા, સ્ત્રીપુરુષના અસમાન આધિકાર વગેરે તરવે એના પ્રમાણરૂપ છે. આવું તો ધણું છે. જેવી રીતે જૈનશ્રવન પર એની અસર છે, તેવી જ જૈન સાહિત્ય પર પણ છે જ.

દિગંબરીય સાહિત્યમાં આજે પણ દેખાતા તત્ત્વજ્ઞાનના વક્ત્રણમાં તદ્દેશીય ઇતર દર્શનના સાહિત્યની અસર ઝગકયા વિના રહેતી નથી. શ્વેતાંબર સાહિત્યમાં પણ એ વક્ત્રણ તો સ્પષ્ટ જ પરસ્પરની અસર છે, અને હોવું જોઈએ. કારણકે તે અનિવાર્ય છે. પાસે ઊભેલા સમાજની છાયા ખીજ સમાજ પર પડે એમાં કશું આશ્ચર્ય નથી. જેવી રીતે જૈનદર્શનના સાહિત્યમાં ઇતર છાયા છે તેમ ઇતરમાં જૈનસાહિત્યની છાયા પણ છે જ.

ચોગદર્શન સાંખ્યનો જ ઉત્તરવિભાગ છે, એવી ? પ્રામાણિક માન્યતા છે. કાળદૃષ્ટિએ જોતાં સાંખ્યદર્શનનીયે પહેલાંનો આગમકાળ છે, એમ ઇતિહાસ સાક્ષી પૂરે છે. તત્ત્વતર્ક-પાસેના પાઠાયા મુત્ર દેવળ જૈન આગમના પાયા ઉપર રચાયું છે, એટલું જ નહિ પણ એનાં બધાં સૂત્રો જૈનઆગમોમાં છે એવું સ્થાનનિર્દેશ કરી સમન્વય બતાવતું એક પુસ્તક પણ બહાર પડી ચૂક્યું છે. ૨

૧. ઝીનાશ્વમાં પણ આ જ બાવ છે. જુઓ અ. પમો, શ્લોક ૪.

૨. જુઓ ઉપાધ્યાય શ્રી આત્માસમચ્છદ્ધ 'તત્ત્વતર્ક' ઓર આગમસમન્વય.

તત્ત્વાર્થનાં સૂત્રો સાથે યોગસૂત્રોની ધણે સ્થળે સમાનતા મળી આવે છે. એ પરથી એકપીઞ્જની પારસ્પરિક અસર છે, એમ માનવાનું કારણ છે.^૧ દ્વિગંજર જેવા તત્ત્વજ્ઞાનદ અસરનાં પ્રમાણો વિશેષ વક્ષણ ધરાવતા સાહિત્યમાં હરિવંશાદિ પુરાણોનું સ્થાન છે, એ પૌરાણિક સંસ્કૃતિની જાણનું જ સૂચક છે. શ્વેતાંજર સાહિત્યમાં પણ જૈનદષ્ટિની ગૂંથણીએ રચાયેલાં ઢાળસાગર અને રામરસ પણ મહાભારત તથા રામાયણની પ્રતિની જ પ્રતીતિ પૂરે છે.

એ જ રીતે ગીતામાંય જૈનસંસ્કૃતિ તથા બૌદ્ધ સંસ્કૃતિની અતિ જોડી જાપ છે. એનાં પ્રમાણો મેં પરિશિષ્ટમાં આપ્યાં જ છે. સાધનાના દષ્ટિગિંદ્રથી તપાસતાં જૈનોનાં અહિંસા અને સંયમે વેદધર્મમાં ઘણી જોડી જાપ પાડી છે, એમાં કયો તટસ્થ વિદ્વાન ના કહી શકે તેમ છે ? એટલે સાહિત્યદષ્ટિએ વેદસંસ્કૃતિની એકપીઞ્જ પર ઘણી જ સારી અસર છે. પણ મારે અહીં એ કહેવું છે કે એ બધું હોવા છતાં નવસર્જનની દષ્ટિએ વેદસાહિત્ય જેટલું ખેડાયું છે તેટલું જૈનસાહિત્ય નથી ખેડાયું. અને એનું કારણ શબ્દે શબ્દે સર્વજ્ઞત્વના આરોપણની આપણી ભ્રમમૂલક માન્યતાનો મળેલો વારસો છે. એ યોગ્ય થયું છે કે અયોગ્ય એ માત્ર અપેક્ષાવાદ પર નિર્ભર છે.

એથી જ જૈનસમાજને તત્ત્વાર્થના પ્રણેતા શ્રી ઉમાસ્વાતિવાચક જેવા સમર્થ સર્જક મળ્યા, જેમણે આગમરહસ્ય લઈ તત્ત્વાર્થસૂત્રને સંક્ષિપ્ત ગદ્યાત્મક શૈલીએ પ્રસન્ન એવી ગીર્વાણ-
 નવસર્જનની ગીરામાં રચ્યું; પણ એમાં નવસર્જન કેટલું ?
 ભૂખ એને સરખાવે યોગના પ્રણેતા ઋષિપતંજલિ સાથે. પતંજલિમુનિના યોગદર્શનમાં વેદ,

૧. પરિશિષ્ટમાં પરદર્શનની સંક્ષિપ્ત મીમાંસાનો લેખ વાંચો.

શુનિ, રમ્બુનિ જે વ્યવસ્થા કરવાં પડતાં નાણેંકેક પાસે મળી જાય છે, પણ નસાવેલમાં નેમુ રંગે નથી.

સરખાવો જે વ્યવસ્થા કરવાં પડતાં નાણેંકેક પાસે મળી જાય છે, પણ નસાવેલમાં નેમુ રંગે નથી.

શ્રી હરિભદ્રસૂરિ સરખાવો જે વ્યવસ્થા કરવાં પડતાં નાણેંકેક પાસે મળી જાય છે, પણ નસાવેલમાં નેમુ રંગે નથી.

ગોગદર્શનની અસરથી એમણે ગોગદર્શન, ગોગદર્શન અને ગોગદર્શન સમુદાય રચ્યાં. દાર્શનિક અસરથી પદ્મદર્શનસમુદાય અને

અન્ય દર્શનોની તે સ્વતંત્ર ગ્રંથો અને મળ્યા ગ્રંથો પરની દીકાઓ આદિ ગોગદર્શન છે. પણ એ બધું જીવન દર્શનોની દરીકાદર્શનને ક્ષેત્રે કેમ ન

નિર્માયું હોય એમ જાણવા વિના રહેતું નથી. એ સાહિત્યમાં નવીનતાનાં આકર્ષણો કેવાં અને કેટલાં? ગોગદર્શનસમુદાયમાં નવીનતા છે એ વાત ખરી, પણ એનો ઢાળો વેત્તળો તો તુરત જ જાણી શકે કે સંસ્કૃતિનો મજેલો વારસો એમાંય મુખ્યત્વે જગદ છે.

શંકરાચાર્યનું બ્રહ્મસૂત્ર પરનું એક માત્ર ભાષ્ય જ વેત્તળો, તો નવીનતાનાં દર્શન થયા વિના રહેતાં નથી. અને વિવેકચૂડામણિ તો જાણે તદ્દન નૂતન ગ્રંથ. અંતઃકરણચતુષ્ટયી અને એનાં લક્ષણો આપણને એની મૌલિકતાનું સ્પષ્ટ ભાન કરાવે છે.

આ બન્ને વ્યક્તિઓ વિદ્યા અને પ્રતિભામાં એકબીજાથી

૧. આ સરખામણી કાળદષ્ટિએ નથી. સાહિત્ય અને પ્રતિભાની દષ્ટિએ છે. કાળમાં શ્રીમદ્ શંકરાચાર્ય કરતાં શ્રીમદ્ હરિભદ્રસૂરિ ઘણા આગળ છે. જુઓ મર્મપ્રાણ લોકાશાહની લેખમાળા.

એવી કલે એમ જણાવી. જ્યાં મૌલિક મર્દનમાં આવશે કેર દેવ,
 એક કાનિશર અને અને બીજા સાતિવકાર
 સંસ્કૃતિ વારસાનો એ એમ જન્મ દેવ, તો એનું કારણ સંસ્કૃતિ-
 બોધ વાચાનું પ્રસિદ્ધામ નહિ તો બીજું શું દોષી રહે !
 જેમ સંસ્કૃતિ અને વેદસંસ્કૃતિ

વેદ અને શ્રુતિઓ દેવા જ્યાં માનવસ્થાપનાની નવરચનાઓ
 માનવિકાઓને પ્રેરણાને મળતી રહતી રચાય, આત્મજ્ઞાનની કૃપા દ્વારા
 કરવા અને ઉપનિષદો નિર્માણ, વર્ણવિકાસી
 વેદસંસ્કૃતિની રચનાને મળ્યું આવ્યું. બાળમાનસ માટે
 સર્જનપ્રણા- પૌરુષિક સંસ્કૃતિઓ. આવશે શ્રદ્ધાચક્રવર્તી
 સિદ્ધ પ્રયેક દેવને વ્યવસ્થા કરવા અને કર્તવ્યપાત્રો
 અનુભવ આવશે આપનાં મહાભારત અને રામા-
 યજ્ઞ મર્મપાં. એવી તો અનેક નીતિનાઓ છે, અને ! એક મંદરામાર્ગના
 માત્ર અનેકમત પર જ વિચાર કરીએ, તેમ એ જ વિદ્યાર્થ પર કેટલું
 નવરચના રહ્યું એના ખ્યાલ આવે. આવશે પણ એવી પ્રજ્ઞાસિદ્ધિ આવશે
 કે જે જે આવશે સંસ્કારમાર્ગની માત્ર પર આવે એમજે વજ્રમુદ્ર
 પર નીતિ દર્શિએ આપનું નિર્માણ કર્યું જ સ્તેર્યે. એ શું નવ-
 સર્જક શક્તિની હૃદયોપવાદી સંસ્કૃતિના વારસાનું મહત્ત્વ વિદ્ય નથી ?

ગીતાના અમુક કાલ એ સંસ્કૃતિવારસાને આજારી છે. વળી
 એક જ ગીતા પર છુટ્ટો ગાનેશની ગીતા કે નિવડ ગીતા. એવી તો
 અનેક રીકાઓ અને એવી પ્રત્યેક બાપામાં
 જૈનસાધુઓનું એવન ઉપાયોથી સૌંદર્ય આગળિએ, તેમજ દરેક રીકા-
 મંચમાં પણ વળે મૌલિક તરફ જ ગમ્યું દેવ
 એમ દેખાયા વગર એનું નથી. આવે જેનોને
 સિદ્ધાંત દિવાદર જેવા તાર્કિક મિત્રમણિ પંડિત મને છે, તેમ એમના
 નવસર્જનથી જેન સાતિય નવપરચના નથી પામી રહતું. કેટલી

મેદની ખીના ! આપણી પુરાણસંસ્કૃતિની ચુસ્તતાનો અને આપણી એ નવસર્જનશક્તિને દોષ બાંધવાનો એક જ દાખલો જુઓ. આપણા એ સમર્થ પંડિત 'નમો અરિહંતાણં' એવાં પંચ પરમેષ્ઠિનાં પદોનો માત્ર સંસ્કૃત ભાષામાં "નમો અર્હતસિદ્ધાચાર્યપાધ્યાયસાધુભ્યઃ" એ છે કે તુરત જ જાણે મદાયુનો કરી નાખ્યો હોય તેમ સંધ-પહાર મૂકવાની ક્રિયા ઠેક ઇતિહાસને પાને ચડે છે ને આપણી વારસાગત સંસ્કૃતિના દોષ પર એક ઊંડી મદારજાપ મારી જાય છે. અને એવો વારસો જેમજેમ મળતો જાય છે તેમતેમ જૈન પ્રજા જિજ્ઞાસુ સુદ્ધિથી પર થતી જાય છે.

તપાસો ઠેક ઇ. પૂ. નો ૪૦૦ વર્ષ પૂર્વેથી માંડીને આજ સુધીનો ઇતિહાસ. તાર્કિક ચૂડામણિ સિદ્ધસેન દિવાકર, શ્રીમાન હરિભદ્રસૂરિ, શ્રીમાન હેમચંદ્રાચાર્ય જેવા સમર્થ પ્રભાવિક પુરુષો મળ્યા; શ્રી અભય-દેવસૂરિ, શ્રીવાદોદયસૂરી અને શ્રીચંદ્રાવિજયજી જેવા મહાપંડિતો મળ્યા; અને એ જ રીતે દિગંજર સંપ્રદાયમાં સમંતભદ્રાચાર્ય, દેવનંદી-અક્ષકંઠ અને એવા એવા સમર્થ વિદ્વદ્ગણો મળ્યા; પણ આપણા એ મહાસમર્થ આચાર્યો પાસેથી પણ આપણે કશું નવું ન મેળવી શક્યા, અને દેવળ પ્રાચીન સંસ્કૃતિના પ્રભાવે વારસાજીવી બન્યા; જોકે વારસાજીવી હોવા છતાં બીજાનાં આંદોલનોની અસર તો આપણને મળી જ છે, જે મેં આગળ સ્પષ્ટ કર્યું છે. આજનું કંઈ માનસ નવીનતા તરફ સૂઝ કરતું થઈ ગયું છે, અને નવીન આંદોલન જાગે કે તુરત એને દાખી દેવા માટે સજ્જ રહે છે. તેમજ આજના જૈનસમાજની શક્તિ નવસર્જનને વિકસાવવાને બદલે નવસર્જનનાં બળોને વિધાતક એવા આંતરકલ્પદોમાં વેરફાય છે, એવું મૂળ અટીકું છે. જ્યાં સુધી એ આખી સંસ્કૃતિ પત્તો ન પામે ત્યાં સુધી અંદરઅંદરની શક્તિઓ આ રીતે ક્ષીણ થાય છે, અને થવાની જ. વર્તમાન સંસ્કૃતિના વલણનો પત્તો કરી શુદ્ધ જનસંસ્કૃતિનું પુનરાંદોલન જગાવવું એ જ સંસ્કૃતિસુધારનો અને પરિસ્થિતિઉદ્ધારનો

સાચો અને શ્રેયસ્કર માર્ગ છે. હવે આપણે એ પ્રાચીન સંસ્કૃતિ-
માંથીયે જે વિચારક અને નવસર્જક જળો ઉત્પન્ન થયાં તેનો અને
જૈનસમાજે એનો ઉપયોગ શો ક્યો એ વાતનો વિચાર કરી લઈએ.

જૈન ઇતિહાસનાં સુવર્ણ પાત્રો

વિક્રમની સત્તાઘડી પછીના જૈન ઇતિહાસમાં સુવર્ણ પાત્રો મળે
છે પાંચ. પ્રથમ મળે છે શ્રીમાન કુંદકુંદાચાર્ય. ચીલેશીલે આગતા

જૈનસમાજમાં એમણે આધ્યાત્મિકતાના ઝોડવાળું
શ્રીમાન કુંદકુંદાચાર્ય નવીન કિરણ ફેંક્યું છે. સમયસારનો આણુમણો
તત્પરતાનો અંથ એની સાદીમૂત છે.

અષ્ટપ્રાણતમાં એકેક તત્ત્વોની કરેલી સમાલોચના એકાંત ધાર્મિકક્રાન્તિની
અને નવીનતાની સૂચક છે. ભલે એ નવીનતાએ સમગ્ર સંસ્કૃતિનો
પલટો ન ક્યો હોય, પરંતુ કર્મકાંડીય વલણવાળા માનસ સામે એમના
સાહિત્યે જગ્ગર ક્રાન્તિ જગાવી છે એમાં શંકા નથી.

ખીજું સુવર્ણ પાત્ર મળે છે 'ધર્મપ્રાણ' લોકાશાહ. એમણે જે
નવીનતા આપી છે એ વ્યવહાર અને અદ્ભુત છે. કર્મકાંડોની જટિલતા,
સાધનગદ્ગદતા, શ્લેષુસ્તતા અને અમણસંસ્થાની

ધર્મપ્રાણ લોકાશાહ શૈથિલ્યવૃત્તિ તથા સામાજિક અવ્યવસ્થા
તથા સત્તાશાહીના વિકાર સામેનો પ્રયત્ન રોય

એમની સાર્વત્રિક જીવનચર્ચાથી સ્પષ્ટ તારવી શકાય છે. જૈનસમાજની
વિકૃતિના કોઈ પણ નાડપારખુ, આદર્શ ચિકિત્સક અને સિદ્ધાંત ખાતર
સર્વાર્પણ કરી જૈનસમાજના ૩૬ માનસ સામે ઝઝુમનાર કોઈ હોય
તો તે અજોડ ધર્મક્રાન્તિકાર ધર્મપ્રાણ લોકાશાહ.

ત્રીજું સુવર્ણ પાત્ર છે આપણા અગ્રગેહા યોગીશ્વર શ્રી આનંદ
ધનજી. સાંપ્રદાયિકતા અને સત્તા સામેનો પ્રયત્ન વિરોધ એમના એક જ
જીવનપ્રસંગ પરથી જોઈ શકાય છે. યોગીશ્વર

યોગીશ્વર આનંદ- એક ગામમાં ગયેલા. સમાજના વડેરા આવે ને
ધનજી વ્યાખ્યાન વંચાય એવી ગ્રામપ્રથા હતી. પણ
યોગીશ્વરે તો સમય થતાં વ્યાખ્યાન ચાલુ કર્યું.

મારા વક્તવ્ય અને આચારાંગનાં વિસ્તરણનાં સમન્વય બતાવી
 દેશે શ્રી આચારાંગ પાઠ્યનાં માગ દર્શિયિંદુઓનો નિર્દેશ કરી દેશે.

X

X

X

દર્શિયિંદુઓ

આ પહેલાં બાબાનર પામેલાં પ્રકાશનાં કરનાં આનો
 નોંધ વિસ્તાર વધુ સમૃદ્ધ કર્યો છે અને પરિશિષ્ટ પણ ઉમેર્યો છે.

શ્રી આચારાંગના પ્રથમ મુવસ્કન્ધનાં ગૂંથા સંક્ષિપ્ત જતાં જે
 ગાંબીર્ય, જાંડાણ, સર્વવ્યાપકતા ધરાવે છે, એનું ચતુર્દિગિત પણ નોંધ-
 દ્વારા બાબ થાય, તો પાકકને માત્ર પરંપરાગત જ
 નહિ પણ સ્વતંત્ર વિચારસરણી ખીલવવાનીય
 તક મળે, એ આ નોંધવિસ્તારની પાઠ્યનું

નવીનતા

મુખ્ય દર્શિયિંદુ છે. અને સાધકજીવનને લગતી ક્રીડામાં ક્રીડી
 બાળત પણ સૂત્રકારે ન જવા દેતાં એની ગૂંથણી ફેટલી સુંદર, રોગક
 અને પ્રસન્ન શૈલીમાં રચી છે ને સાધકના જીવનવિકાસનો ઉદ્દેશ આપ્યો
 છે, એનો ખ્યાલ આવે, ઇત્યાદિ ગૌણ બાળતો તો અનેક છે.

પરિશિષ્ટ દ્વારા શ્રી આચારાંગનો જાંડો સૂર જેટલો વધુ સ્પષ્ટ
 અને સુરેખ રીતે બહાર લાવી શકાયો છે તેટલો પરિશિષ્ટ વિના
 ન લાવી શકાત. શ્રી ગીતા અને શ્રી આચારાંગનું અનેક દર્શિયે

નારેણું પ્રમાણપૂર્ણ અને સાચીય સાચ્ય બારણીય તત્ત્વમાનની
કેવાનું સ્વાદ છે એમ પ્રત્યેક સાધકને જ્ઞાન થાય તો સર્વધર્મસંદિગ્ધતા
સર્વધર્મસંગ્રહાચનું તત્ત્વ સ્વસ્થ રીતે જ્ઞાનમાં પડ્યાય. અને એ
તેથી પ્રથમ જરૂરનું છે.

ઉપરના બાર વિષાકોના સામાન્ય બેદથી ૩ વિચારોના
સામાન્ય મતબેદથી ધર્મને બદલે આજે અસામંજસ્ય વધી રહ્યું છે
તો પ્રતીકાર કરવાની સાચી ધર્મદષ્ટિ પ્રગટે, અનાયકિન અને
સાચી ભૌતિક આદર્શ અને ઉદ્દેશ સમગ્ર જીવનમાંની ધર્મ અને કર્મ
સૌંદર્ય અસંબંધતાએ દૂર થાય, એ બાબત સમન્વય મુલ્યવત્તા પરિચલેદો
તે પદ્ધતિની સંક્ષિપ્ત મીમાંસા અભ્યાસીને ઉપકારક થઈ પડે
મંડલા સાર છે. અને છેલ્લે આપેલો પારિભાષિક શબ્દકોષ એ
રિદિગ્ધનું ખાસ ઉપયોગી અંગ છે. મળ્યા સારાસારા વિદ્વાનો
તે તે દર્શનોની ધાર્મિક પરિભાષાના શબ્દોના અર્થજ્ઞાના
પ્રાપ્તિને કારણે ધર્મીયાર અસંખ્ય ભેદો બહાર કરી નાંખે છે. એ
બાબત ખાસ ધૈન્યધર્મની પરિભાષામાં આપતા પારિભાષિક શબ્દોના
અર્થ દર્શનિક અને ઔદિક પરિભાષાને સામે રાખી મૂક્યા છે.

જેમ નૂ પ્રત્યેક અનુવાદમાં યત્તિ, ચૂર્ણિ, દીપિકા ઇત્યાદિને નગર
કામે રાખું છું, તેમ આ અનુવાદમાં પણ એ નીતિ મેં સ્વીકારી તો
છે જ. પણ ત્યાં ત્યાં રીકાકારોના લિન્નલિન્ન
મતો પડ્યા છે. ત્યાં એનો નિર્દેશ કરી મેં
મન્તવ્ય માઠું સ્વતંત્ર મન્તવ્ય પણ રજૂ કર્યું છે, અને
પેને લગતાં પ્રમાણો અને દલીલો મૂકી છે. આ અનુવાદમાં કેટલાંક
સ્વતંત્ર મન્તવ્યો પણ મેં સારર મૂક્યાં છે. પણ એ ત્યાં ત્યાં છે,
યાં મૂલકારનો આશય અને ઈતર રીકાકારોના અભિપ્રાયોને દર્શાવ્યા
છે, એટલે પાકક એમાંથી નિર્ભેળ રીતે જુદાં તોરવી શકશે. એ સંબંધમાં

પ્રથમ શ્રુતસ્કન્ધ તત્ત્વજ્ઞાન અને સાર્વાનિક ઉપયોગિતાની જે પૂર્તિ કરે છે તે દ્વિતીય શ્રુતસ્કન્ધમાં નથી. દ્વિતીય શ્રુતસ્કન્ધમાં પણ સાધકને ચર્ચા અને ચમત્ક્રિયાઓની વસ્તુ જોવાની મળવાનું નથી, પણ ; વસ્તુ ખાસ કરીને વિદ્યુત્ત્વનને સંબંધિત ધરાવતી દોષ સાધકને સર્વો અને સૌરભક્ષ્યો હવન સારુ પૂર્વોર્વ જેટલી આગકારકાયક ન શકે, એ બનવા યોગ્ય છે.

મૂળપાઠની માગણી મળ્યા જેન સાધકોની રહે છે, એ વાત મારી જાણ બહાર નથી, મૂળ મુદ્દો આપી નીચે અનુવાદ કરવાની તરફથી મારી નો હું પ્રથમથી જ નથી, અને છેલ્લે મૂળપાઠ આપવાથી મુદ્દ્ય અને ગુરુત્વમાં જોડેને થાય એટલે એવા વિશિષ્ટ જિજ્ઞાસુઓ અસંગ મળતા મૂળસૂત્રને મંગાવી લે એ સરળ માર્ગ છે.

આ દષ્ટિબિંદુઓ જાણી લીધા પછી આ પ્રથમ શ્રુતસ્કન્ધમાં આવતી વસ્તુ શું છે, એ જાણવાની મુશ્કેલ થાય એમને પ્રંથ પોતે જ કહી આપશે એ ઉપરાંત એ વિષયની સ્પષ્ટતા હો. દ્વિતીય દોષેથી શ્રી આચારાંગસૂત્રની એકાગ્ર, અનુક્રમણિકા અને પરિશિષ્ટ વગેરે કરી આપશે.

શ્રુતસ્કન્ધહવન ગાળતા સાધકનેય હવનવિદ્યાસની તક આ સંયમી હવન ગાળનારમાંય દુષ્ટતાને બદલે રસિકતા પ્રેરે, ત્યાં

સાધકનેય ત્યાગ પાછળનો ઉદ્દેશ સમજાવે આકર્ષણ અકર્મણ અને હરપોક વૃત્તિ છોડાવી કર્મથી અને નિર્ભય બનાવે, લોકસંગમાં રહેતા શ્રમ

સત્પ્રવૃત્તિશીલ રહેવા છતાં સમાજ અને સ્વેચ્છા સાધવાની બતાવે અને વ્યક્તિવિદ્યાસમાં માનનારને પોતાના આધ્યાત્મિક સે સરળતા કરી આપે એવા 'આચારાંગ' પ્રતિ કોણ ન આકર્ષાય

શ્રી આચારાંગમુત્ર

નિ....દ....ર્થ. ન

કેનામ્બર કૈનસિદાન્ત કે આગમ મુખ્યતઃ ૭ વિભાગમાં
વહેંચાયેલ છે. (૧) આર અહગ, (૨) આર ઉપાહગ, (૩) દસ પ્રકીર્ણ,
(૪) ૭ કંદમ્બ, (૫) આર મનમ્બ અને
જન સૂત્રો અને (૬) અનુભોગ દ્વારા આદિ ૧૨૨ મન્થો. કેનાં-
આચારાંગ પર સાધુમાર્ગીય સંપ્રદાય અંગ, વિષાંગ,
મુગ અને કંદ અંગ આર વિભાગો મળીને
અત્રીસ મુત્રોને પ્રમાણમુત્ર ગણે છે. દિગમ્બર કૈનસિદાન્તની અવસ્થા
ઉપલી રૂપરેખાથી કંઈકે જુદી છે, તે પાત્ર અંગ કિરકાંગા એક વાત
તો નિર્વિવાદપણે સ્વીકારે છે કે સમસ્ત આગમ પૈકી આર અહગ-
અન્થો સૌથી જૂના અને ઉપયોગી છે. તે આર અહગઅન્થોનાં નામ
નીચે પ્રમાણે છે: (૧) આચારાહગ, (૨) મુત્રકૃત્નાહગ, (૩) સ્થાનાહગ
(૪) સમવાયાહગ, (૫) ભગવતી આખ્યાપ્રવૃત્તિ, (૬) જાતા ધર્મ-
કથા. (૭) ઉપાસકદશા, (૮) અન્તકૃદશા (૯) અનુતરોપપાતિકદશા,
(૧૦) પ્રશ્નઆકરણ, (૧૧) વિપાકમુત્ર, (૧૨) દૃષ્ટિવાદ. આ આર
અહગઅન્થો પૈકી શ્રી આચારાંગમુત્ર અનુક્રમે તેમ જામ્બીર્ય અને
ઉપયોગિતાની દૃષ્ટિએ પ્રથમ છે. સમસ્ત આગમના મૌલિમુત્ર
આ અહગઅન્થનાં દિષ્પાયુભાષાન્તર પૂજ્ય મુનિશ્રી 'સંત્યાસજી'

જોવા પ્રગટ અભ્યાસી વિદ્યાન તરફથી સિદ્ધસંપ્રદાય' ખરાર ૫૨ છે, એ આપણા પાંચના સ્વરૂપોનું ચિહ્ન છે.

શ્રી આચાર્યમહારાજની અમુલ્યતા તરફ પશ્ચિમના વિદ્વાનોનું તથા યુ. એ. ૧૯૯૨માં ત્યારે તેને શ્રી. સંસ્કૃતીએ લંડનમાં Prākṛit Text Seriesમાં ગ્રાંથી Sacred Books of the Eastના બાવીસમા પુસ્તકમાં તેના અનુવાદ શ્રી. ત્યારથી લેવાયું છે. (આપણી શ્રી. ગ્રાંથિએ ક્રમે ૧૯૧૦માં લીપરીંગ મુદ્રાને German Oriental Seriesના ૧૨મા મુદ્રામાં પ્રગટ) ગ્રાંથી પ્રસિદ્ધ શ્રી તેનું જ સ્મરન બતાવેલ "Words of Mahāvīra"માં પૃ. ૧૬ થી ૧૨૧માં આપ્યું. સિવાય ટિ-નુસ્તાનમાં આચાર્યમહારાજ સમિતિ તરફથી દોષા સાથે તથા રાજકોટ અને સુરતમાં આચાર્યના આદેશ આ પ્રત્ય ખરાર ૫૨માં છે.

શ્રી આચાર્યમહારાજને ૨૫ અધ્યયન કે અધ્યાય છે; તેના ૭ વિભાગ છે (જેને સ્તંભ કહેવામાં આવે છે). (૧) અધ્યયન ૧ થી ૬ ગ્રાંથી, જેનું નામ ચમ્પવેરાદ' (ચમ્પવેર્યાણિ) અથવા ગ્રીસિકતા અને પ્રથમચૂતરકાંધ છે. (૨) બીજા સુતરકાંધ અથવા મહત્તા અધ્યયન ૧૦ થી ૨૫ નો છે અને તે ગ્રાંથ સમૂહમાં (જેને જૂલિકા અથવા જૂદા નામ છે તેમાં) વહેંચાયેલ છે. પ્રથમ ચૂલિકામાં અધ્યયન ૧૦ થી ૧૬, બીજામાં ૧૭ થી ૨૩ અને ત્રીજામાં ૨૪ અને ૨૫ અધ્યયનોનો સમાવેશ થાય છે. પ્રત્યેક અધ્યયનના પેટાવિભાગ ઉદ્દેશ નામથી જાણખાય છે, આવા ઉદ્દેશોની કલ સમૂહ પંચોતેરથી વધારે છે.

શ્રી આચાર્યમહારાજ ઉપર જન્મવેલ વિભાગચાર સંદેહ-સ્તંભ અને-ચૂલિકા, જ બનાવી આવે છે કે આ પ્રત્ય એકીસાથે અને

પદ્ધતા એક જો પાદ એવી રીતે રોગભેગ થયા હતા છે કે તેને બુદ્ધ પાડવા કહાયુ થયું પડે છે.^૧ આ મિત્ર શૈલી ધણી જૂની છે. ઐતરેય બ્રાહ્મણ,^૨ ઉપનિષદો^૩ અને કૃષ્ણ યજુર્વેદમાં આ શૈલી પૂર્ણતાએ પહોંચેલી દેખાય છે. જ્યારે ગદ્યમયી શૈલી અપેક્ષાએ આધુનિક છે. ખીજું, જે પદ્યખણે ગદ્યાન્તર્ગત ભાસે છે તે વેદકાલીન અને તેવા ખીજા જૂના ત્રિપુલ,^૪ અનુપુલ^૫ જેવા છંદોના કકડા છે. એ પણ શૈલીની પ્રાચીનતા સૂચવે છે,^૬ તથા પૂર્વાર્ધઉત્તરાર્ધની વિભિન્નતા પ્રતિપાદન કરે છે.

ભાષાની દૃષ્ટિએ તપાસતાં સમસ્ત જન આગમમાં શ્રીઆચારંગની ભાષા પ્રાચીનતમ છે; પૂર્વાર્ધમાં આર્ષભાગધી (એટલે અર્ધભાગધી) નાં નામ, ક્રિયાપદ, સર્વનામનાં ભાષાદૃષ્ટિ જૂનાં રૂપો ઉત્તરાર્ધ કરતાં વધારે પ્રમાણમાં મળી આવે છે. વર્તમાન ત્રી. પુ. એ. વ. પરસ્મ-તિ પૂર્વાર્ધમાં-તિ જ રહે છે. (ઉદા. અ. ૨, ઉ. ૧. પમુ-ચ્ચતિ) જ્યારે ઉત્તરાર્ધમાં તે ૬ તરીકે વારંવાર દેખાય છે. (ઉદા. પરિસહદ વગેરે) વાક્યરચનામાં પણ પૂર્વાર્ધનાં વાક્યો સાદાં અને ટૂંકાં છે. ઉત્તરાર્ધનાં મિત્ર, સાક્ષંકાર અને લાંબાં છે. ૮આ રીતે

૧ આ. ૪, ઉ. ૪, સૂત્ર ૨૫૮; અ. ૩. ઉ. ૪. સૂત્ર ૨૧૪-૨૧૬

૨ શુન:શેષની કથાનું ઉદાહરણ સૌથી જાણીતું છે.

૩ છાન્દોગ્ય અને જુહારણ્યકમાં આ સ્થિતિ ઠેરઠેર છે.

૪ લગભગ આખોય કૃષ્ણયજુર્વેદ આ શૈલીમાં લખાયેલ છે.

૫-૬ આ. ૨, ઉ. ૪. સૂત્ર ૧૦૮-૧૧૨ના કકડા આવા જ છે.

૭ પ્રો. શ્રિચંદ્રે આવાકકડાઓનો ઉદ્ધાર કરવા તથા તેનાં મૂલ શોધવા માટે ખૂબ પ્રયત્ન કર્યો છે અને તેમાં તેમને ખૂબ જ સફળતા મળી છે. જુઓ 'Words of Mahavira' નો ઉપોદ્ધાત.

૮ પ્રો. શ્રિચંદ્રે આ બાબત વિચારથી ચર્ચી છે તેથી તેની પુનઃકિત આવી અરથાને છે.

પૂર્વાર્ધ તથા ઉત્તરાર્ધને વસ્તુ, શેઠી અને ભાષાની દૃષ્ટિએ તપાસતાં પૂર્વાર્ધ ધર્મ જ નૃત્ય અને ઉત્તરાર્ધ તેની અપેક્ષાએ આધુનિક દરે છે. પૂર્વાર્ધ તત્ત્વજ્ઞાનનો ગ્રન્થ છે, ઉત્તરાર્ધ ધાર્મિક યમનિયમગોષ્ઠ ગ્રન્થ છે.

હવે પૂર્વાર્ધનો સમય ક્યો તે ઉપર દૃઢાણુથી વિચાર કરી લઈએ. પૂર્વાર્ધ જે તત્ત્વજ્ઞાનનો ગ્રન્થ છે તેને બીજા કોઈ તત્ત્વજ્ઞાનના ગ્રન્થની સાથે સામ્ય છે કે કેમ તે તપાસીએ.

સમયવિચાર આ સમાનતા (૧) માત્ર ભાષાની, (૨) માત્ર વિચારોની, (૩) ભાષા અને વિચારો ઉભયની—એમ ત્રણ પ્રકારની હોય છે. તેમાં ઉત્તરોત્તર સમાનતા પૂર્વપૂર્વ કરતાં બલવત્તર ગણાય છે. આવી સમાનતા શ્રી આચારાંગમૂળને શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા સાથે ઉઘાડી રીતે દેખાઈ આવે છે :

શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના કેટલાક વિચારો શ્રી આચારાંગમૂળને અનુરૂપ છે એટલું જ નહિ, પણ ઘણાય શબ્દો, વાક્યો અને પારિભાષિક શબ્દો પણ ઉભયમાં અદ્ભુત રીતે મળતા છે. યોગાં ઉદાહરણો તપાસીએ : જ્ઞાનથી મોક્ષ શ્રીગીતા અને શ્રીઆચારાંગ મળે છે. આ બાબત ઉપર શ્રીગીતા જેટલો જ જાર શ્રી આચારાંગ મૂકે છે.^૧ અજ્ઞાન અને કપાયો બંધ અને પુનર્જન્મના હેતુ છે એ વાત શ્રી આચારાંગ જેટલી જ શ્રીગીતામાં સ્પષ્ટ છે. રુદ્રન્દ્રિયોમાં વિષયસંપર્કથી રાગદ્વેષ અનિચ્છાએ પણ ઉત્પન્ન થાય છે, એ માનસશાસ્ત્રનો ઝીણો પણ ઉપયોગી સિદ્ધાંત બંનેમાં તરતો દેખાય છે. ઘણા શબ્દો એક જ રૂપે અને લગભગ એક જ અર્થમાં બંને ગ્રન્થોમાં વપરાયા છે. જુઓ :

૧ આધારાંજ્ઞ ઇ. સૂ. ૧૭ વગેરે સ્થળે.

૨ જ્ઞાનાં અં ૧, ૨, ૨. સૂ. ૧૦ વગેરે સ્થળે.

મમત્વાભિરિતે ત્યાગે ન જ ન્યાયે મમત્વને;
મમત્વા જ્યાં નથી તેને માગેના વસ્તુ વળતુ ॥

૪.

માટે મમત્વાભિરિતે જોડીને સુખ માગેક;
લોકસ્વભાવને જાણી એવીને કર્મ ભાગ્યે.

૫.

લોકસ્વભાવનું જ્ઞાન વળાવું તર્કને નથી;
નિરાશકિત જગત્તાને તદર્થે ભાગ્યમાર્ગ છે.

૬ લોકવિજય

શસ્ત્રપરિજ્ઞા

૧

જનતાપર્મામકં યસ્તુ । પદાર્થ ભાવમાં અનેક ધર્મો હોય છે, ધર્મોની અનેકતાને અંગે દષ્ટિબિંદુઓ પાત્ર અનેક હોવાં ઘટે. આથી એક વસ્તુને એક જ દષ્ટિબિંદુથી ન જોતાં અનેક દષ્ટિબિંદુથી જોતાં શીખવું ઘટે.

આ અભ્યપનમાં આવતો પરિજ્ઞા શબ્દનો વાચ્યાર્થ તે ગ્રંથવે છે. પરિજ્ઞા એટલે એક પદાર્થનું ઘણી બાબતુથી જ્ઞાન કરવું—નિરીક્ષણ કરવું—સમજવું.

પરિજ્ઞાને યમ રૂપે સમજવા માટે તેને સાચી સમજ અથવા વિવેક શબ્દ તરીકે પણ ઓળખાવી શકાય. પદાર્થ-જ્ઞાનમાં અને વિવેકમાં એ તારતમ્ય છે, કે વિવેકમાં સત્યા-સત્યને પારખવાની નિર્જયશુદ્ધિનો સમાવેશ છે, જ્યારે પદાર્થજ્ઞાનમાં તો તે શુદ્ધિ હોય અને ન પસૂ હોય. જ્ઞાનનો જોય જ માત્ર વિષય હોય. જ્યારે પરિજ્ઞામાં તો જોય, દ્રિય અને ઉપદ્રિય વસ્તુનો સમાવેશ હોય. માટે જ જૈનદર્શનમાં એ પરિજ્ઞાના બે બેદો છે: (૧) જ્ઞ પરિજ્ઞા, (૨) પ્રત્યાખ્યાન પરિજ્ઞા. જ્ઞ પરિજ્ઞામાં જ્ઞાનશક્તિને અવકાશ છે, અને પ્રત્યાખ્યાન પરિજ્ઞામાં ત્યાગને અવકાશ છે. 'જ્ઞાનસ્ય ફલં ચિરતિ:'. ૧

આત્મિ, મેવાંવે અને વાપવું) તે કે અનુદિશાઓમાંથી—ક્યાંથી આવ્યો છે તેનું પણ જ્ઞાન હોવું નથી.

નોંધા—આને વિદ્યાએ, આને વિદ્યાએ તમારે એમ આદરવા વિનંતી. પણ હોય અનુદિશાઓ તમારે એવું અને નહીં મળી. પણ આદર વિદ્યાએ કહેવાય છે.

ઉપરના કારણો સૌથી પ્રથમ વિચારવું હશે આપણું છે. વિચારની જગ્યા આપણી જ્યાં જ વિચારનો આરંભ થાય છે. 'હું ક્યાંથી આવ્યો ?' —એ વિચાર જ કારણ સૌથી પ્રથમ થાય છે.

જો અનુભવ સૌથીપ્રથમ કારણે અનુભવે છે. આપણા અનુભવ સૌથીપ્રથમ પ્રથમ જ ઉદભવે નથી; અને તેને જ વિચાર અને સંજોગમાં પ્રમાણ હોય તે જ નહીં. પણ તેને જ આપણું પ્રમાણ અનુભવ હોય હોય છે.

વિષયની વિષય પ્રવૃત્તિઓમાંથી તે—જે જે આપણું અનુભવની કે અનુભવ હોય છે તેને જાણે—અનુભવ કારણે એવું જાણું પણ આપણે જાણે પ્રથમ નહીં જાણે કે. પણ તે મળી જાય છે. તેને આપણું અનુભવ અનુભવની પ્રવૃત્તિમાં પણ તેને જાણવા સંજોગ મળી શકે છે. પણ, પછી આપણે સંજોગ એ જાણે આપણે અનુભવ સંજોગ પ્રવૃત્તિમાં જાણે, પણ કે વિચારવું નથી.

આને અનુભવ સંજોગ વિચારવા મળે છે, ત્યારે જ આ પ્રથમ અનુભવ છે.

[૨] જ્યાં જ્યાં ઉદભવે અનુભવની પ્રવૃત્તિને અનુભવ પ્રથમ ઉદભવે છે એવું. પરંતુ "મારો આત્મા પુનર્જન્મ પામનારો છે કે નહીં ? હું પ્રથમ જાણુ હશે ? અને અદીથી થયું આદર પ્રવૃત્તિમાં (જન્મોત્થાનમાં) હું જાણુ થઈશ ? (હું ક્યાં જન્મીશ ?) તેનું જાણું મારા જ્ઞાન હોવું નથી.

નોંધા—અનુભવ જન્મ, જન્મ કે અનુભવ એ આપણા પ્રાણ જ નથી. આપણો વિચાર, અનુભવ અને જોડાઈ છે. પણ કર્મસંસારમાં જન્મ પ્રવૃત્તિ પ્રવૃત્તિ આપણે પણ અનુભવ થયા વિના કહેતી નથી, અને તેથી કર્મસંસાર પ્રવૃત્તિમાં જન્મ, અનુભવ પ્રવૃત્તિમાં જાણું પડે છે. એ કર્મ છે તે જાણવા પ્રવૃત્તિમાં પુનર્જન્મ છે જ.

(૧) વિચાર અને આત્માનો જો સંજોગ છે, આપણું સંજોગમાં પણ જ્યાં (૨) આપણા આત્મા ઉદભવ થાય છે, આપણાં જન્મપ્રવૃત્તિ કારણ

દેવતાના, ૪ (૩) ઉપદેશના દ્વારા માનવજાતના અંતરમાં
 છે; કે દુ—પૂર્વ દિશા, દક્ષિણ દિશા, પશ્ચિમ દિશા, ઉત્તર દિશા, અર્ધ દિશા
 નીચેની દિશા, નિદિશા કે અનુદિશા તે પેલા ક્રમાંથી આવ્યો છું !

નોંધ:—અતિસ્મરણુજ્ઞાન એ એક અવિજ્ઞાનનાંતર છે. માનસિક
 મૂલતા દ્વર મનાયો અને ચિંતનશક્તિ બીજાથી અતિસ્મરણુજ્ઞાન
 ઉત્પન્ન થાય છે. એ રીતે સ્વાભાવિક અવસ્થા અન્ય નિમિત્ત દ્વારા પણ એ
 જ્ઞાન થાય છે.

[૩] જ વળી કેટલાકને એનું પણ જ્ઞાન થાય છે કે મારો આત્મા
 પુનર્જન્મને પામનારો છે કે જે આત્મા ફરીથી દિશાથી કે ફરીથી
 અનુદિશાથી આવ્યો છે, કિંવા જે સર્વ દિશાઓથી કે સર્વ અનુ-
 દિશાઓથી આવ્યો છે તે પોતે હું છું. આ પ્રમાણે જેને જ્ઞાન થાય
 છે, તે આત્મવાદી, લોકવાદી, કર્મવાદી કે ક્રિયાવાદી છે એમ જાણવું. *

નોંધ:—આત્મા નિત્ય છે, તદૃશ આકાશ પ્રતીતિ થતી એ આત્મવાદ-
 સંસારના કાર્યકારણનું સ્પષ્ટ જ્ઞાન તે લોકવાદ. આત્મા પોતે કર્તા અને

* જ્યાં ક્રિયાવાદી, વિનયવાદી અને અજ્ઞાનવાદી તથા અક્રિયાવાદી કે
 જેની અંતર્ગત કાલવાદી, સ્વભાવવાદી, નિયતિવાદી, ઈશ્વરકર્તૃત્વવાદી,
 આત્મિક્યવાદીનો સમાવેશ છે. એમાંની કોઈ એકાંત માન્યતાને ન પકડતાં
 સાપેક્ષ રીતે સૌનો સ્વીકાર કરે એ આત્મવાદી, કર્મવાદી, લોકવાદી અને
 ક્રિયાવાદી નહીં, એવો શ્રી શીલાંકસૂરિજીનો અભિપ્રાય છે.

લોકના છે તેણે (પદ્યોત્તુ) આક્રમ કર્મજાન તે કર્મવાદ. અને કર્મજાનથી મુક્તિ જપાની ક્રિયાઓનું જ્ઞાન મળે તેને ક્રિયાવાદ કહેવાય. આત્મવાદ, લોકવાદ, કર્મવાદ અને ક્રિયાવાદ આ ચારે વાદોના એકીકરણથી જ સાચો આત્મવાદ સમજાય. જે કેવળ આત્મવાદી છે તે આત્મવાદી નથી, પણ એકાંતવાદી છે. એકાંતવાદમાં પ્રત્યક્ષ આત્મપતન કદાચ ન પણ દેખાય, પરંતુ આત્મવિકાસ તો નથી જ.

આત્મસ્વરૂપને જાણવાની ઈચ્છાવાળાને કર્મવાદ, લોકવાદ અને ક્રિયાવાદ પણ સાચે ને સાચે જ જાણવાની આપસ્યકતા છે. અથવા ખીજી રીતે એમ પણ કહી શકાય કે આત્મવિકાસના આ ચારે પાયા છે. એ ચારે પાયાઓ જાળવવાથી ચારે ખાસ મનજૂત રહે છે. આત્મા કર્મનો કર્તાબોક્તા છે; કર્મજાનથી સંસાર થાય છે; સંસારના આગમનથી ક્રિયાઓની પરંપરા જન્મે છે અને ક્રિયાઓનું પરિણમન રૂત્તિ પર મતાં જ આત્મચૈતન્યનું પરિસ્પર્ધન થાય છે—એ રીતે ચારે અંગો પરસ્પર સંકળાયેલા છે.

આ પરથી જિજ્ઞાસુને એટલું જ્ઞાન મળે જવું જોઈએ કે જે આત્મા જડ કર્મથી મિશ્રિત છે તે આત્માના વિકાસ માટે કેવળ તત્વજ્ઞાન વાતો જ કરવાથી આત્મજ્ઞાન મળે અશક્ય છે. આત્મજ્ઞાન માટે તો જડ કર્મનાં આવરણો દૂર પાડે તેની શુદ્ધ પ્રવૃત્તિ આદરવી જોઈએ. પરંતુ આ સ્થળે એક વાત ખાસ યાદ રાખવાની છે, અને તે એ છે કે (અનુચિત) પ્રવૃત્તિ દ્વારા તેનામાં શક્તિ અને સંયોગોની જેમજેમ અનુકૂળતા થતી જાય તેમતેમ આત્મસક્ય વચ્ચે લોકાકર્ષણ—સિદ્ધિઓ વગેરેનું પ્રયોજન—પણ વ્યવસ્થિત જાય. તેવા પ્રસંગે સાધક પ્રયોજનમાં ન સપડતાં એક આત્મસક્ય રાખી વિકાસ—એણે આગળ મૂકે.

કર્મજાનધરુતુવિચાર

(૪) કર્મ એ સંસાર પરિણમણનું કારણ છે. તે કર્મ જાતની ક્રિયાઓથી થાય છે તે હવે મુખ્યસ્વામી સ્પષ્ટ કરતાં કહે છે, કે 'હું જાણું! મેં કર્યું' (૧), મેં કરાવ્યું (૨), મેં ખીજા કરનારને અનુમોદન આપ્યું (૩), હું કરું છું (૪), હું કરાવું છું (૫), કે કરનાર કીક કરે છે તેમ મારું છું (૬), હું કરીશ (૭) હું કરાવીશ (૮), કે હું ખીજા કરનારને અનુમોદન આપીશ (૯), એ રીતે નવ બેદોને

ન, વચન અને કાયા એ ત્રણ યોગોએ ગુણુતાં ૨૭ ભેદ થયા. એ રીતે કર્મબંધનના કારણભૂત ક્રિયાઓના ભેદો અને પ્રભેદોથી દરેક પુણ્યપાપની તથા ધર્માધર્મની વ્યવસ્થા માનવી નેષ્ટિએ; અને આ રીતે કર્મસમારંભોને—કર્મબંધનના કારણભૂત ક્રિયાભેદોને જાણવા નેષ્ટિએ.

(૫) (જેઓ ઉપરના ભેદોને યથાર્થ નહિ જાણતાં મતિભ્રમથી માત્ર ધર્મ એક સિદ્ધાંત જ સ્વીકારી લે છે અથવા ક્રિયાનાં શુભાશુભ ફળોને જાણવાની એટલા કયાં વગર) મૂઢતાથી જડ ક્રિયા કયાં કરે છે તે પ્રજ્ઞાતકર્મ જીવ ખરેખર આ દિશાવિદિશાઓમાં પરિભ્રમણ કરે છે, અથવા સર્વ દિશા અને સર્વ અનુદિશાઓમાં પરિભ્રમણ કરે છે; માના પ્રકારની યોનિઓ (પશુ, કીડા, પંખી, નરક અને એવી હલકી ગતિઓ)માં ઉત્પન્ન થાય છે, અને અનેક પ્રકારનાં દુષ્કર્મ-જન્ય અણુગમતા સ્પર્શ વગેરેનાં દુઃખોનો અનુભવ કરે છે.

નોંધ:—ઘણાં જીવોમાં એમ માનતા હોય છે કે આપણે ચોતે જ ને અધટિત કાર્ય કરીએ તો પાપ લાગે. ખીજા આપણે માટે કરે તેમાં આપણને શું? આ વાત એકાંત હોવાથી તેનો આહીં અસ્વીકાર છે. જનદર્શન સાક્ષાત્ કર્મ અને પરંપરાગત કર્મ ઉભયને સ્વીકારે છે. કેટલીક ક્રિયાઓ એવી પણ હોય છે કે જે કરવાથી અદ્ય પાપ કે પુણ્ય બંધાય અને કરાવવાથી કે અનુમોદન આપવાથી વધુ બંધાય. વળી ઘણી ક્રિયાઓ એવીયે હોય છે કે જે કરવાથી જ વધુ પાપ કે પુણ્ય બંધાય. તે જ રીતે દરેક ભેદ માટે સમજવું. આ રીતે સંયમ અને વિવેકપૂર્વક (અનેક દષ્ટિ ણિદુથી) પાપપુણ્યાદિનો ઉકેલ લાવવો નેષ્ટિએ.

(૬-૭-૮) આથી ખરેખર એ ક્રિયાઓમાં ભગવાને પરિજ્ઞા (વિવેક) સમન્નવેલ છે. આ જીવિતજ્યને લંબાવવા માટે, મુચશની પ્રાપ્તિ અર્થે, સ્વકાર, સન્માન, પૂજનાદિ ભોગવવા અર્થે, જન્મમરણના બંધનથી મુક્ત થવા માટે અને દુઃખોને દૂર કરવા માટે આ વિશ્વમાં પાપની ક્રિયાને લોકો અંધપરંપરાએ આચર્યે જાય છે. શાણા સાધકે તેનો બરાબર વિવેક સમજવાની જરૂર છે. આખા લોકની ક્રિયાઓનો ઉપરના વર્ણનમાં સમાવેશ થાય છે.

નોંધ:—અહીં સૂત્રકારે સમસ્ત લોકમાં થતી ક્રિયાઓ સાથે વિવેકને સંબંધ બતાવી એ સમજાવ્યું છે કે ગૃહસ્થ કે ત્યાગી કોઈ પણ સાધક કોઈ પણ ક્રિયામાં સહજ પણ વિવેક ન ચૂકે. વિવેક યુક્તો એટલે એ ક્રિયા ગમે તેટલી ઉચ્ચ કોટિની હોય તોયે હિંસા થઈ ચૂકી સમજવી. આથી એમ ક્ષિત થયું કે વ્યવહારમાં કે ધર્મમાં, કોઈ પણ શુભ ક્રિયાને નામે કે અન્યના પરોપકાર તેમજ દેવની ઉપાસના કે ગુરુના ભક્તિના બહાને પણ સૂક્ષ્મ હિંસાએ ક્ષમ્ય નથી. હિંસા કોઈ પણ નિમિત્તરૂપે થતી હોય, પણ હિંસા એ હિંસા જ છે અને તે અધર્મ છે. તેથી કોઈ પણ ધર્મક્રિયામાં અધર્મને સ્થાન ન હોવું ઘટે. તોયે સૂત્રકાર કહે છે કે:—ધર્મને નામે પણ લોકો અધર્મ કરતા હોય છે અને અમે ધર્મ કરીએ છીએ એમ માનતા હોય છે. આનું કારણ સાચા વિચારની ખામી અને અંધ અનુકરણથી ટેવાયેલી વૃત્તિ જ છે.

(૯) આ સંસારમાં પૂર્વોક્ત બધા કર્મસમારંભો (ક્રિયાઓ)ને જે રીત પરિણાથી જાણી પ્રત્યાખ્યાન પરિણાથી ત્યાગ (વિવેકપૂર્વક સમજી અને વિવેકપૂર્વક ત્યાગ) કરે છે તે જ પરિણાત કર્મો (વિવેકયુક્ત સંયમી) મુનિ ગણાય છે.

ઉપસંહાર

હું કોણ? ક્યાંથી આવ્યો અહીં આવવાનું શું પ્રયોજન? એ સદ્વિચારનાં પૂર્વ ચિહ્નો છે. વિચાર પછી યોગ્યતા જાગે છે. યોગ્યતા એટલે વિકાસની જિજ્ઞાસા. ધર્મ એ વિકાસનું અવલંબન છે. અહિંસા એ ધર્મનું મુખ્ય અંગ છે, અને તે વિવેક દ્વારા સુસાધ્ય છે. સંયમ પણ વિવેકપૂર્વક પાળવાથી ચથાર્થ પછી રાકે છે—અથવા કહો કે સત્યાસત્યનું જ્ઞાન યથા પછી જ વૈરાગ્ય, સંયમ તથા ત્યાગાદિની આરાધના થાય છે. સારાંશ કે વિવેક એ અપૂર્વ વસ્તુ છે. આથી સૌથી પ્રથમ સૌ કોઈ જીવાત્માઓને એની આરાધના ઇષ્ટ થાઓ.

એમ કહું છું

શસ્ત્રપરિણા અધ્યયનનો પ્રથમ ઉદ્દેશક પૂર્ણ થયો.

ત્રિતીય ઉદ્દેશક

પૃથ્વીકાવ્ય

અનુચ્ચ કે પ્રગટ ગાને નિકસિત એનનાનામાં ગામાં જીવ-
જંતુઓને ન મારવાં એટલેથી જ કંઈ અલ્પિશાની સંપૂર્ણ
આરાધના થઈ જતી નથી. અલ્પિસકને તે પોતાના પ્રત્યેક
ઉપયોગી પદાર્થ વાપરતાં, હાલતાં, ચાલતાં અને એવી સર્વ
ક્રિયાઓ કરતાં કરતાં અલ્પિશાનું સ્મરણ રહેતું જોઈએ.

પૃથ્વી, જળ, અગ્નિ, વનસ્પતિ ઇત્યાદિ સ્થાવર જીવો
પણ એતન્યવંત છે. તે આદી કમશઃ સમજાવે છે.

ગુરુદેવ યોગ્યાં:-

(૧) પ્રિય જંતુ! જો; આ સંસારનાં પ્રાણીઓ—લોકો ગિયારાં
કેવાં વિવિધક્રિયાદિથી બધી રીતે હીનતામય, દુઃખમય, દુર્બોધમય અને
અજ્ઞાનમય જીવન ગાળી રહેલાં દેખાય છે ! તેઓ પોતાના અજ્ઞાનથી
આતુર (અધીરા) થઈ આ સંસારની કલેશભટ્ટીમાં પોતે સળગે છે,
અને બીજાં (તેની નિકટ રહેલાં બીજાં પ્રાણી)ઓને પણ પરિતાપ
ઉપજાવે છે.

નોંધ:-કષ્ટ એટલે અજ્ઞાનથી હિતવન્ન થયેલી પરિસ્થિતિ કે અજ્ઞાન-
જન્મ ક્રિયાઓનું કદ પશિષ્ટામ. અજ્ઞાનથી માત્ર અજ્ઞાનીને કષ્ટ થાય છે

કે નથી, બાળાનીનું અજ્ઞાન બીજાંજાને પણ પીડે છે. બ્યજિ એ સમર્થિનું નામ છે. તેની પ્રાપ્તિ દિવાનો સમર્થિ સાથે માટે સંબંધ છે.

(૨) જાણુ! જો! આ સંસારમાં પુનઃપુનઃ સર્વ સ્થિતિ આ બેલભિન્ન પ્રકારનાં પ્રાણીઓ વસે છે તેને પરિતાપ ન માપ એ રીતે સંબંધી પુનઃ સંયમને જનમીને જીવન નિર્વાદે છે.

(૩) ત્યારે પણ તો "અમો ત્યાગી પુરોહિતીએ" એ પ્રમાણે જેવપણનારા પણ વિવિધ પ્રકારનાં સસ્તોથી પૃથ્વી સંબંધી કર્મના પ્રકારે (અતિ પાપકર્મ) કરીને પૃથ્વી પર સસ્તપ્રદારે કરે છે, અને તે જીવોની દિ'સા કરતાં કરતાં બીજાં પણ તદાશિવ રહેતાં અનેક પ્રાણીઓની દિ'સા કરી નાખે છે.

નોંધ:—આ ત્યાગી જીવન માટે કદેશીને સંખ્યાધારતાં વચનો છે. તદાર્થનાં સુખ જીવોને પણ સ્વેચ્છાપૂર્વક ન ફક્ત તે આગુવાર દેવાય છે. આનુભવોને પૂર્ણ સંયમી અને સતત નિરાસર જીવન જીવવાનું જૈનશાસનનું ફરમાન છે. સ્વદેશજીવનમાં પણ આદર્શરૂપે આની સંબંધિતા છે જ.

(૪) દે શિષ્ય! જગવાન મદારીદે આ પરિતા સમજવતાં કહ્યું છે, કે જે અજ્ઞા, જીવનના નિર્વાદ માટે, વંદન, સન્માન કે પૂજનની પ્રાપ્તિને આર્થ, ભૂમયી માની લીધેલા સિદ્ધાંત પ્રમાણે, જન્મમરણથી મુક્ત થયા માટે કે દુઃખના (પ્રતિષ્ઠાત) નિવારણ સારુ સ્વયં પૃથ્વીકાય જેવા સુક્રમંથરોની દિ'સા પાતે કરે છે, બીજા પાસે કરાવે છે અથવા દે'સા કરનારને અનુમોદન આપે છે, તે દિ'સા તેના અકલ્યાણની અને અભોષની જાતની બને છે; અર્થાત્ કે તેથી અશ્રેય અને પત્તાન વધે છે.

નોંધ:—બ્રહ્મજીવવાન મદારીરના સમયમાં કેટલાક સાધુઓ પોતાને સાધુઓ તરીકે ઓળખાવતા હતા, અને આરંભનાં કાર્યો જાતે કરતા હતા, દસાવતા હતા અથવા તેવાં કાર્યોમાં રૂઝ લેતા હતા; આ પ્રકારનિમિત્તે અપેક્ષા દિ'સા એ દિ'સા નથી, એમ પણ પ્રભને

અનંતપર્યંત પોતાના જ સંસર્ગજન્ય પૂર્વસ્વભાવની અધીનતામાં ન ફસાતાં ત્યાગમાર્ગનું યથાર્થ પાલન કરવું જોઈએ. આ મોક્ષના મહામાર્ગમાં વીરો જ ચાલ્યા છે અને પાર પામ્યા છે, અને તેમણે જ તે માર્ગને આરાધ્યો છે. એમાં શંકા જેવું કંઈ નથી.

નોંધ:—(૧) જેવા વિચારો હોય તેવું જ જાણે, અને જેવું જાણે તેવું જ ચાલે; અર્થાત્ કે મન, વચન અને કાર્યની એક વાક્યતા એ સાધુતાનું પ્રથમ લક્ષણ છે. ત્યાગ શ્રદ્ધા કરી સતત જગત રહે તે સાધુ. કારણ કે સમર્થ આત્માઓ માટે પણ પૂર્વસંસ્કારોને લઈને નિર્બંજતા થવી સંભવિત છે.

મન ત્યારે પૂર્વસંસ્કારોને અધીન થાય ત્યારે જીવાત્માનાં સામર્થ્ય, ત્યાગ અને શક્તિ ક્ષણભરમાં નાબૂદ થવાનો સમય આવી પડવાનાં ધણું દૃષ્ટાંતો મળી આવે છે. મલિનતાની સહજ અસર પણ ત્યાગની પવિત્રતા અને ચારિત્રની સુવાસને વટલાવી મૂકે છે. સહજવીરતા વિના સુક્તિમાર્ગનું ચોગ્યતા નથી—ખાસ દંદોમાં બહારની વીરતા, આંતર દંદોમાં આંતરિક વીરતા. બહારની વીરતા કરતાં આંતરિક વીરતા કોટિગણી કઠિન અંદુ:સાગ્ર છે. ખાસ વીરતામાં સન્માન, સામ્રાજ્ય, હક્ક વગેરે મેળવવાનું હોય છે, આંતરિક વીરતાના માર્ગમાં જીલટું ઘણું વર્ષોથી સંઘરી રાખેલું કે ખાઈ—આદંત, મમત્વ, આસક્તિ વગેરે દંકનાની દેવાનું હોય છે. એ વીરતા શત્રો પણ તરફાં છે. તે હાથમાં નહિ, પણ હૈયામાં ખારણ કરાય છે એવા આવી ભાવ છે.

(૨) જે જાણી આ રીતે જૈનશાસનની આજ્ઞાથી (વીતરાગન વચનથી) સંસારને ઓળખી પોતે નિર્ભય અને, અન્યને (જલ નિકળ્યાદિ જીવોને) પણ નિર્ભય બનાવે.

નોંધ:—તે જ સાચા નિર્ભય છે કે જેનાથી સૌ કોઈનાનામોટા જીવો અત્યંત ભયે છે. પોતાનાથી ત્યારે કોઈ ભય ન પામે તેવા નિઃસ્વાથી અનિર્ભય જેવો અનર્થક વર્ણ, ત્યારે જ નિર્ભયતા પ્રાપ્ત થાય. નિર્ભય દંડ નથી, અનર્થક એવું એ સંવેદનશીલ અને કાર્યકારી કંઈય છે. જે નિર્ભયતાને અનર્થક બનાવે તેવું જોઈએ છે તે નિર્ભયતા બચાવક છે અને એ નિર્ભય નહિ. જેનાથી જે જોઈએ એ નિર્ભયતા નથી, પણ મહાનક દરેકતા ને

ક) અર્થો જાણી સંખ્યા, હું તને કદં છું:- આ સંસારમાં નાના પ્રાણીઓ વસે છે. તે જ્યાં ચિત્તવ્યવાળાં છે. તે વિશે શંકાને કારણે જોઈએ. તેમજ આત્માના અસ્તિત્વ વિશે પણ શંકાવાળું કારણ નથી. જે સંસારના સંજ્ઞામાં (આ જાણુ છે તે છે કે જેમ !) એવો સંદેહ રાખે છે, તે આત્માના અસ્તિત્વ પણ શંકાશીલ બને છે. અને જે આત્મા વિશે શંકાશીલ બને ત્યાં તે પીત્ત હોયેનો જે અપસાપ કરે છે, તે પોતાના પાણી પણ અપસાપ કરે છે. તથા પોતાના આત્માનો જે અપસાપ એ પીત્ત હોયેનો પણ અપસાપ કરે છે. (કારણ કે હવે અને જાણુ સંજ્ઞા છે.) તે એ લોક વિશે પણ શંકાશીલ બને છે. જો એ વિદ્યાર્થમાં આધાર છે તેમ જાણી આત્મપ્રતીતિ રહેવું.)

ધિ:—મત્તેક નાનાઓના પ્રાણીમાં આત્મા છે. આપણમાં પણ છે. આપણે આત્મા જેમ નાના, કમવસ્તુત્વ જિનનિન્ન પ્રકારની સમયી પુરુષો છે તેમ સંસારના દીનર પ્રાણીઓના સંજ્ઞામાં પણ આપણે તે સ્વાદા સુખની પ્રાપ્તિ કરી દેવા, તે તે એને હીલવાથી નહિ પણ સુખ આપવાથી થઈ શકે.

નિ:ક જાણી પુરુષોએ આત્મપ્રતીતિનો સાક્ષાત્ અનુભવ કર્યો છે, અને પણ અનુમાનથી તેનું અસ્તિત્વ જાણી શક્યા હોય. એથી કદી અને વિદ્યામાં નારિતક બનવાની આવશ્યકતા નથી.

ક) પ્રિય જાણી સંખ્યા પુરુષો જ્યારે આ રીતે મન:સમાધાન કેટલુંક વર્તે છે, ત્યારે કેટલાક પોતાને ત્યાગી કહેવાવવા જેનનિન્ન પ્રકારનાં શસ્ત્રોથી જલાદિ હોયે પર ક્રિયાનો મ દર્શા કરે છે, અને એ જલાદિ સમારંભમાં (અવિવેકી) બીજા પણ અનેક હોયેની દિવસા કરી નાખે છે.

ધિ:—જ્યાં અનેક હોયે છે તે પૈશ્વનિક શોષથી જગત્તેર થઈ પૈશ્વનિકોએ વનસ્પતિમાં દારવ, શોક, ભય, ક્રોધ, રાગ, અહંકાર

ચતુર્થ ઉદ્દેશક

અગ્નિકાવ્ય

સત્યશુદ્ધપદ શિષ્ય । સાંભળા; હું કહું છું. ઓમ સુધર્મ-
સ્વામી જ'પુસ્વામીને ઉદ્દેશીને બોલ્યા:

(૧) હે જ'પૂ । ભગવાન માદાવીરના શબ્દોમાં કહું છું કે
જિજ્ઞાસુઓ આ સંસાર અને તેમાં રહેલાં પ્રાણીઓ વિશે શંકાશીલ
ન થવું અને આત્માના અસ્તિત્વ વિશે પણ શંકાશીલ ન થવું.

જ'પૂઓ પૂછ્યું:—ગુરુદેવ ! ઓમ કરવાથી શી ફાનિ થાય ?

ગુરુદેવે કહ્યું:—આત્માથી શિષ્ય । જેઓ સંસાર વિશે શંકાશીલ
બને છે, તે આત્માના અસ્તિત્વમાં પણ શંકાશીલ બને છે. અને જે
આત્માના અસ્તિત્વમાં શંકાશીલ રહે છે, તે સંસારના ચરાચર જીવોના
અસ્તિત્વ વિશે પણ શંકાશીલ બનતા બન્યા છે.

નોંધ:—આત્મા અને સંસારનો અન્ય પ્રાણીગણ આ જગતમાં
પ્રત્યક્ષ વિદ્યમાન દેખાય છે. જુઓ: પાદીકું શરીર, પુષ્ટ દંદિયો, અને મનોહર
અંગોપાંગો હોવા છતાં એક વસ્તુ વિના ફાણવારમાં તે સડવા માંડે છે; તેમાં
મનોહરતાને બદલે બેડાળતા આવે છે; આકર્ષણને બદલે ધૂણા થાય છે.
જે ચેતન્ય વિના સઘળું નિર્ચક છે, એ વસ્તુ કહી તેનું જ નામ આત્મા-
જે ચેતન્ય વિના સઘળું નિર્ચક છે, એ આત્માના ઉત્કર્ષ માટે સૌ જીવો

રાત્રિ અને સાંજનોના પ્રમાણમાં સતત પ્રયત્ન કરે છે. આ રીતે તેનું અસ્તિત્વ અનુમાનથી સ્પષ્ટ થાય છે. તે વિષે શંકા કરવાનું કશું પ્રયોજન નથી.

આત્માના અસ્તિત્વમાં જેઓ અશ્રદ્ધાશીલ થશે, તેઓ પુણ્ય, પાપ, ખર્મ, અખર્મ વગેરેમાં પણ અશ્રદ્ધાશીલ થશે. અને તે અશ્રદ્ધા આખ્યા પછી તો જમે તેવા અત્યાચારી પાપકર્મ કરવા છતાં તેનું હૃદય તેને ડંખરો નહિ, અને તે માનવ મદી રાક્ષસ બનશે. આથી આત્માનું અસ્તિત્વ, ખર્મ, અખર્મ, પાપ, પુણ્ય, સદ્ગુણ, દુર્ગુણ ઇત્યાદિનો વિવેક કરી જિજ્ઞાસુ વિકાસમાર્ગમાં આગળ ધપે.

(૨) જંબૂ બોલ્યા:—ગુરુદેવ ! જે આત્મા નિત્ય તેની પરિપૂર્ણ સાધના માટે આપે અહિંસાનો રાજમાર્ગ જતાઓ, પણ એ છવનમાં આધ્ય કેમ બને ?

ગુરુદેવ બોલ્યા:—પ્રિય જંબૂ ! ભગવાન એમ બોલ્યા હતા કે જે આ ઋદીર્ઘલોકના શસ્ત્રની પરિસ્થિતિનો રહસ્યવેત્તા છે, તે અશસ્ત્ર (સંયમ)નો રહસ્યવેત્તા છે, અને જે સંયમનો રહસ્યવેત્તા છે, તે જ આ મહાસંસારમાં હિંસાનાં સાધનોનો રહસ્યવેત્તા છે. સારાંશ કે જે અહિંસાનું રહસ્ય જાણે છે, તે જ સંયમનું રહસ્ય જાણે છે. અને જે સંયમનું રહસ્ય જાણે છે, તે જ અહિંસાનું રહસ્ય જાણે છે.

નોંધ:—જે આ મહાસંસારમાં હિંસા તરફ બેદરકાર રહેતો નથી, તે જ સાચા સંયમનો રહસ્યવેત્તા છે. અને જે સંયમનો જાણકાર છે, તે જ સાચી અહિંસાનો આરાધક છે. આ રીતે અહિંસા અને સંયમનો પરસ્પર પોષ્યપોષક ભાવ છે. અસંયમી કદી અહિંસક રહી શકે નહિ, અને હિંસક કદી સંયમી બની શકે નહિ. હૃદયસંયમ, વાણીસંયમ અને મનસંયમ એ અહિંસકભાવ—પ્રેમભાવ—જનક છે.

(૩) મોક્ષાર્થી જંબૂ ! સદા જિતેન્દ્રિય સદાય અપ્રમત અને સંયમી એવા વીર મહાપુરુષોએ આ જ સમ્પળ શસ્ત્રો દ્વારા આત્મા પર

* કોઇ દીક્ષકાર આવી પ્રકરણવશાત્ દીર્ઘલોકનો અર્થ વનસ્પતિ કરે છે અને તેનું શસ્ત્ર અગ્નિ કહે છે.

(૫) જ'ખૂએ કહ્યું:—ગુરુદેવ ! અહિંસકૃતિ એ પ્રમાદરૂપી ઝેરને રોકવાના સાધનરૂપ છે એમ આપે સૌથી પ્રથમ જ કહ્યું છે. હવે પૃથ્વી અને પાણી સિવાય આ વિશ્વમાં ધર્તિર જીવો કયા કયા છે, તેનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન કરવા કૃપા કરો.

સુધર્મસ્વામીએ કહ્યું કે:—અગ્નિકાયના જીવોનું અહીં વર્ણન કરું છું. તેની પણ હિંસા કરવી ન થટે. જતાં કેટલાક પોતાને સાધુ કહેવડાવનારાઓ પણ અગ્નિકર્મના મહારંભ દ્વારા અગ્નિના જીવો પર શસ્ત્રો ચલાવે છે અને તેમને તથા તેમને આશ્રયે રહેલા કીડા, ઉધમ્મ અને એવા નાનામોટા કેક જીવોને હણી નાખે છે, એ યોગ્ય નથી.

નોંધ:—મોટામોટા અગ્નિના સમારંભો કરીને પંચ ધૂણી ધખાવામાં ધર્મ ધાંધ છે; જલશુદ્ધિથી પાપનો નાશ થાય છે, આવી આવી અનેક માન્યતાઓ તે કાળમાં બહુ પ્રચલિત હતી. ભગવાન મહાત્માજી જલ, અગ્નિ ઇત્યાદિમાં પણ ચૈતન્ય છે એમ બતાવી તેની હિંસામાં ધર્મ હોઈ જ શકે નહિ એવું સ્પષ્ટ સમજાવ્યું છે. તેને ભગતી ઉપલી ખીના છે.

(૬) તેથી જ ભગવાને ત્યાં આ જીવિત-ત્ર્ય નિભાવવાનો વિવેક સમજાવ્યો છે. જતાં કોઈ વંદન, માન કે સત્કાર માટે, અથવા જીવન માટે, કર્મબંધનથી મુક્તિ માટે કે શારીરિક તથા માનસિક દુઃખના નિવારણને માટે (ધર્મનિમિત્તે) સ્વયં અગ્નિનો સમારંભ (હિંસા) કરે છે, ખીજાઓ દ્વારા કરાવે છે કે કરનારને અનુમોદન આપે છે, તો તે વસ્તુ તેના હિતને બદલે હાનિકર્તા અને જ્ઞાનને બદલે અજ્ઞાનજનક નીવડે છે.

(૭) ભગવાનો કિંવા જ્ઞાની પુરુષોના સંસર્ગથી રહસ્યને પામીને તેમાંના કેટલાકને આવું જ્ઞાન થઈ જાય છે કે “જેઓ વિવિધ પ્રકારનાં શસ્ત્રોથી અગ્નિકર્મનો સમારંભ કરી અગ્નિના જીવો પર શસ્ત્રનો આરંભ કરે છે, અને તેને લઈને તદ્દાશ્રિત રહેલા અનેક જીવોને હણી નાખે છે, તેમને તે વસ્તુ ખરેખર બંધન, આસક્તિ, માર અને નરકના કારણભૂત છે. આમજતાં પણ આસક્ત લોકો હોય છે, તેઓ તો અજ્ઞાનમાં મૂંઝાઈને એવું અધાર્મિક કાર્ય કરી જ નાખે છે.”

(૮) મરદેવ! અગ્નિશાસ્ત્રમાં અગ્નિ દિગ્માત્ર પીત્ત કાષ્ઠા
હોવાની દિંસા માત્ર છે ને કૃપા પડી ચમત્કારો.

પ્રિય શિષ્ય! સાંચવ: અગ્નિના આરંભથી પૃથ્વી, વાયુ,
પાંદડાં, લાકડાં, જાણ્ય અને જરારને આગે રહેવાં નાનાંમોટાં અનેક
હવન્તુઓ તથા પતંગિયા વગેરે એકના હોય અગ્નિ વિદ્યુતિ તથા
અગ્નિમાં પડી જાય છે ત્યારે તેમાંના ફેટલાક હોય તો તુરંત જાળ જ
અર્ધ જાય છે અને ફેટલાક સંકેતિત મર્ધ પડી મુર્છિત માત્ર છે અને
મુર્છિત થયા પછી ત્યાં જ મરી જાય છે.

(૯) પરંતુ આ વિવેક દિંસા કરનારને હોતો જ નથી. જે
અહિંસક રહેવા માગે છે, તેને જ આ ગંધા વિવેક દોષ છે.

નોંધ:—અવિવેકી દ્વારેદ્વારે પાપ પરંપરા વધારે છે ત્યારે વિવેકી
સામક કાર્ય કરવા છતાં વિવેક દ્વારા જ પાપને મટાડે છે.

(૧૦) આ રીતે શુદ્ધિમાન શ્રમણ, દિંસાનું પરિણામ જાણીને
સ્વયં અગ્નિકાયના હોવાનો આરંભ ન કરે, અન્ય દ્વારા ન કરાવે અને
કરનારને અનુમોદન પણ ન આપે. આ રીતે અગ્નિકાયના હોવાની
દિંસાનું દુષ્પરિણામ જે જાણે છે તે પરિજ્ઞાતકર્તા (વિવેકી)
શ્રમણ કહેવાય છે.

ઓમ કલ્ક હું.

શસ્ત્રપરિજ્ઞા અધ્યયનનો અનુર્થ ઉદ્દેશક પૂર્ણ થયો.

[illegible]

‘ඉ මහේ පිත්ත දාම මහාම
 මහේමල පටිම ඉඳ ‘ලාම ම හඳු දාමුඛි මුමුදුනි,පි මාඤ්ජනි ‘ඉ
 දුටු මහාඤ්ජන මාඤ්ජන මාඤ්ජන දාම නිදන් දාම ම,දාම දාම මහේමල
 ද මාමාමාමා දාම මාමාමා ද ‘මිනි මල දහම මාම ‘ඉ මිනින පිත්තදාම
 පිත්ත,පි මාමාම දාම ‘ඉ මහ මාමාම හදාම—මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම
 ‘ඉ මහේමල මාමාම මාමාම මාම දාම මාමාම මාමාම—:මාමාම

‘ඉ මාම
 මිනි මාම,පි මිනි,මිනි දාම ‘ඉ දුටු මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම
 -මාමාම මාමාම ද මාමාම මාම මාමාම මාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම
 මාමාම ‘මාමාම මාමාම ‘මාමාම ‘මාමාම ‘මාමාම ‘මාමාම ‘මාමාම ‘මාමාම
 ‘මාමාම ‘මාමාම මාමාම මාම මාම මාමාම මාමාම මාමාම (2)

-මාමාම මාමාම

‘ඉ දුටු මාමාම ද මාමාම
 [මාමාම මාමාම මාමාම] මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම
 මාමාම මාමාම මාමාම ‘ඉ මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම
 මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම
 මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම මාමාම

මාමාම මාමාම මාමාම

මාමාම මාමාම

‘ᐃ ᐱᐱᐱ ᐱ ᐱ ᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱ . ᐃ
ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

‘ᐃ ᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ
ᐃ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ . ᐃ ᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ
ᐃ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ
‘ᐃ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ
ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ‘ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ‘ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ . ᐃ
ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ‘ᐃ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ
ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱ ᐱᐱ ‘ᐃ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ

‘ᐃ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱ
ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱ ᐱᐱ ‘ᐃ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱ . ᐃ
ᐱ ᐱᐱ ᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱ ᐱᐱᐱ . ᐃ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ
ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ

‘ᐃ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ
ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱ ᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ
ᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱᐱ

ᐃ

ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

'ճ' տպանո և հին թիւ 'Մ' տառը յնչէ հինգու երկու տասնէ
 1 ընդ 'Մ' տառն յոչ լիւն էլստիւնք տրեւալու 1 Էլիշն և
 Էլիշնն լսո 'ճ' հոս հինգու զոն խնամեալ էր ինչ զ'ն
 'ճ'ն 'ն'ն 'թ'ն 'ռ'ն 'հոս յաւանդուն լիւնք ու լիւնք
 և լիւնք Էլիշն տե յնչ ինչ 'ճ' ընդ ինչոյ ինչ ընդ ինչ
 լիւն 'ճ' հոսք լիւն լիւն և ինչոյ լիւնք (Էլիշն ինչ
 յաւանդ 'ճ' ինչ լիւնքս Էլիշն ինչոյ լիւնք ու 'ճ' ինչ
 -նո և Էլիշն լիւնք Էլիշն լիւնք լիւնք 'ճ' Էլիշն լիւնք լիւնք
 լիւնք լիւնք 'ճ' լիւնք լիւնքս լիւնք լիւնք 'ճ' լիւնք լիւնք
 լիւնք լիւնք և 'ճ' լիւնքս լիւնքս լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք
 'Մ'տանո (2) լիւնք (1) — Էլ ինչ լիւնք և լիւնք — Էլիշ

'ճ' լիւնք

(Էլիշն) լիւնք լիւնք (Էլիշն) 'ճ' լիւնք
 լիւնք (Էլ ինչ լիւնք) լիւնքս (Էլիշն) (1)

— լիւնք Էլիշն

տառն լիւնքն ու լիւնքն Էլիշն լիւնք
 Էլիշն ու լիւնք լիւնքս լիւնք լիւնք 'ճ' լիւնք
 լիւնք լիւնքս լիւնք լիւնք լիւնք 'ճ' լիւնք լիւնք
 լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք
 'Մ' լիւնք լիւնք Էլ լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք
 լիւնք լիւնք 'ճ' լիւնք լիւնք լիւնք լիւնք

Էլիշն

Էլիշն լիւնք

‘Ձ Ընթ ԷճԵՆԸ ԷՄԻՏԻՄԵ ՍԵԼԵԽ
 -ՈՒԼԵԽԵՅ Է Ձ Ընթ ԷԼԵԽԵ Ը ԷԽ ‘Ձ Ընթ Է(ԵԽԵ) ԽԵԽԵ
 Է Ձ Ընթ ԷճԵՆԸ ԷՄԻՏԻՄԵ ՍԵԼԵԽՈՒԼԵԽԵՅ Ը [ՕԵ]

Ձ ԽԻՆՁ ԽԻՆԻՄ
 ԷՃԵՆԵՆԸ ԷԼԵԽՁԿ ԽԵՑ ‘ՍԻՍ ԷՃԵՆԸ ՍԵԼԵԽ ՍԵՅԼԵԽԻՆ ԼԵՍ ԷՃԵԽ
 ԽԵՆԵՅ ԽԵՆԸ ԷԽ ‘ՍԻՍ ԷԼԵԽՍ ԽԵՆԵՅ ԷԼԵՆ ԵԼԵ ԽԵՆ ԽԵՆԸ ԽԵՑ
 ԷԽ ‘ՍԻՍ ԲԻՍԵՍԵՅ ՍԵԽԵՆԸ ԷԽ ԽԻՆԸ ԷՅԵՑ ԽԵՑ—:ՊԵ

‘Ձ ԶԵ ԶԵ ՍԵՅԼԵԽԻՆ ՍԽԵՅ
 ՉԻՍ ԸՆԸ ԷԼԵԽԵՅ ԷՍԽԵՍ ԵԽԵԽԵՊԻՄ ԷՃԵՆ ԵՍԽ Է ‘Ձ Ընթ
 ԷԼԵՅՑ ՍԽԵ ՍԽ(ՍԵՅԼԵԽԵՅ) ԵՆ ԷՃԵՆ Ը [Զ]

‘Ձ ԽԻՆԸ ՍԽԻՆԸ
 -ԽՈՍ ԷԽՁ Ը ԷԽ ԽԵՍԵՅ ՍԽԵՍ ՍԽԻՆԸ Ը Է Ձ Ընթ ԷՃԵՆԸ ՍԽԻՆԸ
 Ը ԷԽ ‘Ձ Ընթ ԽԻՆԸ ԷՊԵՍԸ ԷՅԵՅԵՅ ԷԽ ԷՃԵՆԸ
 ՍԽԻՆԸ Ը Է ‘Ձ ԶԵ ՍԽ ԷՃԵՆ Ը Է ԷՃԵՆ ԷՅԵ ԽԵ ‘Ձ ԽԵ ՍԽԻՆԸ Ը
 ՍԽԸ ‘Ձ ԶԵ ԽԻՆԸ ԷՃԵՆԸ ԽԵՑ ՍԽԵՑ ՍԽԵԽԻՍԸ ԽԵՑ ՍԽԵ Խ ԷՅԵ
 ՍԽԵՆԸ ԽՈՍԸ Ը ԷԽ ‘Ձ ԽԻՆ ԷՅԵՅԵՅԵՅ ԶԻՍԸՆԸ ՍԽԵՅԵՆԸ
 Է ‘Ձ ԶԵ ԷՅԵ ՍԽԵՅՑ ԽԵՅԵՆ ԲԵՅԵՍ ԽԵՑ ԽՈՍԸ Ը ՍԽԵՆԸ
 ՉԻՄ ԽԵՑ ‘Ձ Ը ԶԵՊԵՅ ԷՅ ԽԵՅԵՅԵՅ ԲԵՅԵՅ Ը ԶԵՊ ԷՃԵՆ Ը
 ԷԽԽՈՍ ԽԵՑ ԶԵՅԵՅ ԷՅԵՅ ԷՅԵՅԵՅ (ԽՈՍԸԶԵՅԵՅԵՅ) ԽԵՅԵՅ Ը ԷՅ ՍԽ
 Է ԷՅ ‘Ձ Ը ԸՆԸՑ ՍԽԵՅՑ ԷԽ ՅԽԸ Ը ԽԵՅ ԽԵՅԵՅ ԲԵՅԵՅԵՅ

‘Ձ ԽԻՆԸ ՍԽԵՅ ՍԽ ԵՅԵՅԵՅ Է ԷՅ
 ‘ԽԵՑ ԽԵՅ ԲԵՅԸՆԸ ԷՅ ՍԽԵՅՑ ԽԵՅ ԽԵՅ ԵՅԵՅ ԷՅԵՅ ԽԵՅԸ
 ԽԵՅԸ Ը ԽԵՅ Է ԷՅՈՍ ԽԵՅՑ ԷԽ ՅԽԸ ԽԵՅ—:ՊԵ

‘Ձ ԽԻՆ ՍԽԵՅ ՍԽԵՍ ՍԽԻՆԸ ԵՅԵՅԸ Է Ձ ՍԽ ԷՅԽ
 (ՍԽԵՅԸ) ԽԵՅ ՍԽԵՅ Խ ԷՅԵՅԸ ԷՅԵՅԵՅ ԶԻՍԸՆԸ ԷՅԵՅ ՍԽԻՆԸ
 -ԽՈՍ ԶԽԵՅ Ը ԽԵՅ ‘Ձ ԶԽ ԷՅԵՅ ՍԽԻՆԸԽՈՍ ՍԽԸ ԷՅԵՅԸ ԵՅԵՅԸ
 ՍԽԸ (ՍԽԵՅԸ) ՍԽԵՅ ԷԽ ՍԽԸ Է ԶԵՅԸՑ ‘ԸՆ ՍԽԵՅ ՍԽԸ ԽԵՅ
 Ձ ԽԻՆ ՍԽԵՅԸՆԸ ԽԵՅ ՍԽԵՅ ԶԽԵՅ ԽԵՅՑ | ԽՈՍ Է [Զ]

և Երևանի քաղաքի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը

Երևանի քաղաքի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը

Երևանի քաղաքի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը

Երևանի քաղաքի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը

Երևանի քաղաքի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը
 և 1918 թվականի մարտի 1-ին օրը

Երևանի քաղաքի մարտի 1-ին օրը

ପ୍ରକାଶକରୁ ଏ ପୁସ୍ତକ 'ଶ୍ରୀ ମହାବିକ୍ରମ' ନାମ ଓ ଡିଜିଟାଲ ଡିଜିଟାଲ
'ଶ୍ରୀ' ହାତୀର ପ୍ରାଣ ଓ ପ୍ରାଣପ୍ରାଣ ଲିଖିତ ପ୍ରାଣିକ ଲେଖାକୁ ମଧ୍ୟ ଏ
'ଶ୍ରୀ' ମଧ୍ୟ ଡିଜିଟାଲ ପୁସ୍ତକ ଲେଖି ଡିଜିଟାଲ (ପ୍ରାଣପ୍ରାଣପ୍ରାଣପ୍ରାଣ)
ଲେଖିକାଙ୍କ ଓ (ପ୍ରାଣପ୍ରାଣ ଲେଖିକାଙ୍କ ଓ ଲେଖିକାଙ୍କ) ପ୍ରାଣପ୍ରାଣ ଲେଖିକାଙ୍କ
ଫି (ମଧ୍ୟ) ପ୍ରାଣ ପୁସ୍ତକ (ମଧ୍ୟ) ପ୍ରାଣପ୍ରାଣ ପ୍ରାଣ ଓ [3]

[illegible]

ଆଉଁ ତି, ମୁହଁ ମୁହଁ.

[illegible]

וּמִי שֶׁנֶּחֱמָה לְהַחֲזִיק בְּכָל הַיּוֹם.

ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର ଧାର୍ଯ୍ୟ ମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ ଓ ଗ୍ରହଣ ପ୍ରତି 'ଶାନ୍ତି' ଓ

1808
 1809
 1810
 1811
 1812
 1813
 1814
 1815
 1816
 1817
 1818
 1819
 1820
 1821
 1822
 1823
 1824
 1825
 1826
 1827
 1828
 1829
 1830
 1831
 1832
 1833
 1834
 1835
 1836
 1837
 1838
 1839
 1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

①

“ከዚህ በፊት የነበረው የግዴታ ስርዓት በዚህ ዓመት የሚከተለው ነው፡-

ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਹਾਊਸ

• ፩ ደካብድ ናዎ ሆኑኑና ሆኑኑ

[illegible]

୧. ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଗୀତା ଶ୍ରୀ
 -ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
 ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

‘ହେ ଗାଁ
 ଖିରାଣୀଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖାବଳୀଙ୍କ ହାତ ପ୍ରକାଶ ହେ ପ୍ରାୟ ‘ଓ ଶାନ୍ତି’ ଲିଖିତ ପ୍ରାୟ
 ପ୍ରାୟ ସ୍ବାଧୀନ ‘ଆଜି’ ଲିଖିତ ଶ୍ରୀମୁଖାବଳୀଙ୍କ ଗର୍ଭ ଶାନ୍ତି ପ୍ରାୟ ଶାନ୍ତି

ԴԵ ՍԻՆԵ ՏՈՒՅՑ ԱՅՏՅ ՍԵՐՄԱՆԻԿ ԵՔԻՄԵ

Դ Դ ԻՆԵ

ԴՍԵՅ ՍԻՆԵ ՍԵՐՄԱՆԻԿ ԵՔԻՄԵ ՏԻՄԵ
 ԱՅՏՅ ՍԻՆԵ Զ ՏԻՄԵ ՍԵՐՄԱՆԻԿ ԵՔԻՄԵ Զ ԵՔ ԵՔ Զ ԵՔ
 ՍԻՆԵ ԵՔ ԵՔ ՍԻՆԵ ԵՔ ՍԻՆԵ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ՍԻՆԵ
 ՍԻՆԵ ԵՔ ՍԻՆԵ ԵՔ ՍԻՆԵ ԵՔ ՍԻՆԵ ԵՔ ՍԻՆԵ
 Զ ՍԻՆԵ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ

Դ ՍԻՆԵ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ

Դ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ

Դ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ

ԵՔԵՔԵՔ

Դ ՍԻՆԵ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ
 ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ

ԵՔԵ

ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ ԵՔ

[illegible][illegible]

કાલેજી કલ્પ

“ከዚህ ዘመናዊ የጥንቃቄ ስሜት ስለሚጠቅም

ግን ጥንቃቄ ይሆናል

“ከዚህ ግንባታዊ ግንባታ ስሜት ስለሚጠቅም ግን ጥንቃቄ ይሆናል

“ከዚህ ግንባታዊ ግንባታ ስሜት ስለሚጠቅም ግን ጥንቃቄ ይሆናል

“ከዚህ ግንባታዊ ግንባታ ስሜት ስለሚጠቅም ግን ጥንቃቄ ይሆናል

“ከዚህ ግንባታዊ ግንባታ ስሜት ስለሚጠቅም ግን ጥንቃቄ ይሆናል

ግንባታዊ

“ከዚህ ግንባታዊ ግንባታ ስሜት ስለሚጠቅም ግን ጥንቃቄ ይሆናል

“ከዚህ ግንባታዊ ግንባታ ስሜት ስለሚጠቅም ግን ጥንቃቄ ይሆናል

“ከዚህ ግንባታዊ ግንባታ ስሜት ስለሚጠቅም ግን ጥንቃቄ ይሆናል

“ከዚህ ግንባታዊ ግንባታ ስሜት ስለሚጠቅም ግን ጥንቃቄ ይሆናል

արի Դժժալեհի Գլուռ Դըլը Էր Գնեցի Ե՛ր Դժժ
 և Դժժու Դըլու Դըլու Դժժ Դը Դժժ Դժժ Դժժ
 Ե Դժժու Դժժ Էր Դժժ Դըլը Էր Դժժ Էր Դժժ
 և Դժժու Դժժ Էր Դժժ Դժժ Դժժ Դժժ Դժժ
 և Դժժ Դժժ Է Դժժ Էր Դժժ Էր Դժժ Էր Դժժ
 Էր Դժժ Էր Դժժ Էր Դժժ Էր Դժժ Էր Դժժ
 Է Էր Դժժ Էր Էր Էր Էր Էր Էր Էր Էր Էր Էր

Երևանի քաղաք

Գրքի Գրք

Գրքի Գրք

Գրքի Գրքի Էր Գրքի Գրքի Գրքի Գրքի Գրքի
 Գրքի Գրքի Գրքի Գրքի Գրքի Գրքի Գրքի

և

Գրքի Գրք

այնչեք. թ. արեւելից Ս. Կէս իսկ ինչոք Գ. Է. 2 հոսիս Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 իսկ ինչոք Ս. Կէս ինչոք Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

այնչեք Ս. Կէս ինչոք Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

այնչեք Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2
Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2 Խ. Գ. Է. 2

“ Եւ ինչպէս զի Եւրոպայի մէջ ինչպէս ինչպէս
-ընդ որոնց քան ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
է հետեւեալ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
իսկ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս (է)

— Ինչպէս հետեւեալ

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
սակ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
իսկ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
յոյն ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
իսկ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
իսկ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
իսկ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
իսկ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս

հետեւեալ

հետեւեալ

[illegible]

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

[illegible][illegible]

—: ୩୩୩୩ ୩.୩୩୩

[illegible]

ጠቅ ቅጠረባዊ ህግግር

ਜੀਵੇਂਦਰ ਕੜਾ

'ወ' ለገዢው ደጋፊ ሆኖ ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው

'ወ' ለገዢው ደጋፊ ሆኖ ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው
 ለገዢው ለገዢው ለገዢው ለገዢው

፡

፡

[illegible]

‘‘ହେମଧ୍ୟ ଶିଳାପଥ ମଧ୍ୟେ ମାୟାବଦ୍ଧ ପ୍ରବେଶେ ଗାୟକେ ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରବେଶୟାମ୍ ।
 ମାତ୍ରା ଗାୟକେ ଦେବତାୟାଃ ପଥେ ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରବେଶୟାମ୍ ।
 ଏ ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରାଣୀମଃ ପଥେ ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରବେଶୟାମ୍ ।
 ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରାଣୀମଃ (ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରାଣୀମଃ) ।
 ଏ ଗାୟକେ ଦେବତାୟାଃ ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରାଣୀମଃ ପ୍ରାଣୀମଃ (୩)

—: ६ ७ १० २१५१

[illegible]

ዕድሜ ሁከር ይታወቅ

[illegible]

Անէն Ստեփաննոս

Պատ. հայկ. Կոնստ. Կ. Միս. Կոյ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.

Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.
Կոյ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.

Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.

Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ. Կ. Ստեփաննոս. Կոնստ.

12 ԿԻՆ ԻՋՈՒՆ ՉԻՔՉ ԷՆ ԵՎ ԿՆՍ ՍՈՒ ՍՅՈՒ ԷՆ ԼՈՒ
 -ԻՅՇԷԷՇ ‘ՍՈՒԽՅՈՒՆ ՏՅ ՄԻՋ ԷՆՈՒՄՅՈՒՆ ‘ՍՈՒԽՈՒՆԸ Ի ԷՆՈՒՆ
 ՈՒՆ ‘ՄԻՆ ՈՒՆ ԵՎ ՄԻՆ ԵՋՇԻ ԼԵՈՅ՝ ՉԻՔՉ ՈՒՆ
 ԵՎ ԵՋ ՉԻՔՉ ԷՆՈՅ ՍՈՒՆ ԿՅՈՒՍ ՍԻՆ ԵՆՅՅՅՈՒՆ ԼԵՋՇ
 ԵՆՅՅ ԷՆ ԵՍ ‘ՈՒՆ ԼՈՒՆ ԼՈՒՆ ԼՈՒՆ ԼՈՒՆ [Է-Է]

—ՈՒՆՈՒՆ ԵՋՇԻ

—ՇՈՒՆ ՈՒՆՈՒՆ ԿԵՋՇ

ԵՋՇՈՒ ՈՒՆՍ ԷՆ ԼԵՈՒՆՅՈՒՆ ՍՈՒՆՈՒՆ ԿԵՍ ‘ՄԻ
 ՈՒՆՈՒՆ ՄԻՆ ՍՈՒ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆՅՈՒՆ ‘ԵՎ ՇՈՒՆ ՍՈՒՆ
 ՍՈՒՆՅՈՒՆ ԵՎ ՍՈՒՆ ՍՈՒ ՍՈՒՆ ԼԵՈՒՆՅՈՒՆ ՍՈՒՆՈՒՆ
 ԷՆ ՇՈՒՆ ԵՎ ՇՈՒ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆՈՒՆ ՍՈՒՆՈՒՆ ԵՎ ՇՈՒՆ
 ԵՎ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ ԵՎ ՇՈՒ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆՅՈՒՆ ՍՈՒՆՈՒՆ ՍՈՒՆ
 ‘ԵՎ ԷՆՈՒՆ ՍՈՒ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆՅՈՒՆ ՍՈՒՆ ՇՈՒ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ
 ԼԵՈՒՆՅՈՒՆ ‘ԵՎ ԿԵՋՇ ԿԵՎ ՍՈՒՆ ԷՆ ՍՈՒՆ ‘ՍՈՒՆ
 ԼԵՈՒՆՅՈՒՆ ԿԵՋՇ ԿԵՋՇ ԿԵՋՇ ԿԵՋՇ ԿԵՋՇ ԿԵՋՇ ԿԵՋՇ
 ՍՈՒ ՍՈՒՆ ‘ԵՎ ՍՈՒՆ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ
 ԷՆՅՅ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ
 ԷՆՅՅ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ
 ԷՆՅՅ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒ ԷՆՅՅՅՈՒՆ

‘ԵՎ ԵՎ

ԷՆՅՅ ՍՈՒՆՅՈՒՆ ՍՈՒՆ ԿԵՎ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ ԷՆՅՅ
 ՍՈՒՆՅՈՒՆ ԷՆ ՍՈՒՆՅՈՒՆ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆ
 ԷՆՅՅ ՍՈՒՆ ԷՆ ՍՈՒՆ ՍՈՒՆՅՈՒՆ ՍՈՒՆ ԷՆՅՅ ԷՆ
 ՍՈՒՆՅՈՒՆ ‘ՍՈՒ ՍՈՒՆ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ՍՈՒՆ ԷՆՅՅ ԷՆ
 ԷՆՅՅ ԵՎ ԷՆ ՍՈՒՆ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ԷՆՅՅ ԷՆ
 ԷՆՅՅ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ԷՆՅՅՅՈՒՆ ԷՆ ՍՈՒՆ

ԿԵՎ ԼԵՈՒՆՅՈՒՆ ԿԵՋՇ ՍՈՒՆՈՒՆ

THE WHITE STONE ROAD, 1950-1951

Figure 1

[illegible]

22 45 3 45 - 24 45 45 45 45 45

7- 5000 10000 15000 20000 25000 30000 35000 40000 45000 50000 55000 60000 65000 70000 75000 80000 85000 90000 95000 100000

1. The first thing I noticed when I stepped
 out of the plane was the fresh air. It felt like a
 new beginning. The sun was shining brightly, and
 the birds were singing. I felt like I was in a
 new world. The people were friendly, and the
 food was delicious. I was in luck.

1711-1712
1713-1714

2. Welche Elemente der der 2. und 3. Phase
 der Entwicklung der Wirtschaft sind? (11)

—1971—

112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623

24 403

১৯৩৬ খ্রিঃ

22

.

11

[illegible]

1947

[illegible]

'Չ է՛ ԿԻՆԻՔ՝ ԻՆՍ Ո՛ ՏԻՆ ՏԻՆ ԽԵՂԻՆԻՔ
 ԵՊԻՏ ԿԵՐՁ Ե՛ ԸՄԹԻՆ ՀԻՄԵՐ ԵՄԻՆԻՆԵ 'Հ Ո՛ ՏԻՆ ԽԵՂԻՔ ԽԵՂ ԽԵՂ
 ԽԵ ԽԵՐ ԵՄԻՆԻՆԵ 'Չ Ե՛Ր ԽԵՂԻՔԻՆ ԽԵՂ Ե՛ Ե՛ ԽԵՂ ԽԵՂ Ե՛ Ե՛
 'ՄԻՆ ԵՄԻՆԻՆԵ ԽԵ ԽԵՂ ԵՄԻՆԵ ԽԵ ԽԵՂ ԽԵՂԻՔԻՆ ԽԵՂԻՔ

[illegible]

1. Die erste Seite ist eine
 2. Die zweite Seite ist eine
 3. Die dritte Seite ist eine
 4. Die vierte Seite ist eine
 5. Die fünfte Seite ist eine
 6. Die sechste Seite ist eine
 7. Die siebte Seite ist eine
 8. Die achte Seite ist eine
 9. Die neunte Seite ist eine
 10. Die zehnte Seite ist eine

'O my dear children, I am writing to you
 in a very short time (in a few days) I will
 be with you, and I will be with you in a very short time.

‘‘ 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2

[illegible]

୧. ମହାନ ଶକ୍ତିର ଉପାଦାନ ଶକ୍ତିର ପାଖାପାଖି '୫ ଓ ୬' ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତି
 ଉପାଦାନ ପାଖାପାଖି '୫ ଓ ୬' ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି
 '୫' ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି ଶକ୍ତି

ከፊት ገጽ ፩ ድረስ የሚገኝ የፌዴራል ፖሊስ ሰነድ ተገልጿል፡፡

[illegible][illegible]

3

ਪੰਨੇ ੫੧੫

3. Ե ԿԵՆ ըՅԻ ԶԻՆ ՄԻՆԵՅԻՆ ՈՒՆԻՅՈՒ ՍԵՐՈՒՍ Ե ՄԻՆԻ ՈՒՆ՝ ԿՈՂ Ի ՆՈՒ
 ՄԻՆԵՐԵ ԵՐԵ ՄԻՅՈՒՆ ՄԻՆԻ ՈՒՆ՝ ՆՈՒՄ ՄԵՍ ԵՍԵ ԿՈՂ ՄԵՆ ՍԵՐՈՒՍ
 ՍՅՈՒ ՆԵ՛ ԵՂՅԱՆԻ Ե ԵՍ ԵՂԵ ՇԻ՛ ՍԵՐՈՒՍ ԶԻՆՅՈՒ ԵՍՍՈՒ Ե՛ ԿՈՂ Ի
 ՊԵՐՈՒ ՍԵՐՈՒՍԵՐԵ ԵՍԼ ԳԻՐԵ՛ ԶԻ՛ ՄԵ՛ ԶԻՆՅՈՒ ԵՍՍՈՒ Զ Ե՛ ԿՈՂ ՊԵ՛
 ԶԻՆՅՈՒ ԵՂԵ խՈ՛ ԵՍԼ ՄԵ՛ ԵՍԻՆ ՄԵՅԻՆ ՍԵՅ ՄԵՅԵ՛ ԶՈ՛ ՄԵՐԵ ԿԵՐ
 ԳԻ՛ Զ ԶԵՍ ՍԵՐՈՒՍ ՆԵ՛ ԵՐՈՒՐԵ ՄԵՍ ՄԻՆԻ ՈՒՆ՝ ԿՈՂ Ի ՔԻՆՆԵ՛ ՄԵ՛
 ՆՈՒ խՈ՛ ՄԵՐԵ՛ ԵՐԵ ՍԵՅՅՈՒՅ՝ ԿՈՂ ՍՅԻՅՈՒ ՆԵ՛ՐԵ՛ ՍԵՐԵ՛ ՍԵ՛ ԶԻ՛
 ՍԵՂԵ ԶԵՍ ՍԵՂԵ Զ ԶԻ՛ ՍԵՐԵ ՍԵՅՅՈՒ ՊԵՐՈՒՍ ՍԵ՛Ն Զ ՊԵՐԵՐԵ՛
 ՄԵՐԵ՛ ԶԻ՛ ԵՂԵ ՄԻՆԻ ՈՒՆ՝ Զ Ե՛ ԵՐԵ ԿՈՂԵՐԵ Ե՛ ՄԵՐԵ Ե՛ ՍԵՐՈՒՍ ԵՂԵ
 ՊԵՐԵՐԵ՛ Ե՛ ԵՐԵ ՍԵՐԵ ՍԵ՛ ԶՅԱՆԻ Ե՛ ՈՒՆԵՐՍԻՐԵ—ԵՂԵ

ՍԵՐՈՒՍ ՍԵՐԵՐԵ ԵՂԵՐԵՂԵ ԳԻՐԵ ՍԵՐՈՒՍ Ե՛
 ՍԵՐՈՒՍԵՐԵՐԵ ԵՂԵՅԻ ԵՂԵ ՈՒՆ՝ ՍԵՐԵ՛ ՍԵՅՅՈՒ Զ ՈՒՆԵՐԵ ՍԵՐՈՒՍ
 ՄԵ՛ ԶԻՐԵ ՍԵ՛ ՍԵՐՈՒՍ Ի ԶՍԹ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ Ե՛ ՍԵՐԵ ԵՐԵ ՊԵՐԵՐԵ՛
 ԵՐԵ՛ ԵՐԵ ՍԵՐԵ՛ ԵՐԵՐԵՐԵ ԶՈ՛՛ ԵՂԵ՛ ՊԵՐԵ՛ ՍԵ՛ ՍԵՐՈՒՍ
 ԿԵՐԵ՛ ԶՅԱՆԻ ՆԵՐԵ՛ Ի՛ ԶՈ՛՛ ԵՂԵ ՍԵՐՈՒՍ ՍԵՅՅՈՒ (Ո)

Զ ԵՐԵ Զ ԵՂԵՅ ՊԵՐԵՐԵ ՍԵՐԵ ՍԵՐՈՒՍ ՍԵ՛ ԿՈՒ ԵՂԵ՛ Զ. Գ
 Ե՛ Զ ԵՐԵ ՍԵՅՅՈՒՍ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ ԵՂԵ ԶԵ՛ Ե ԵՐԵՐԵ ԳԻՐԵ՛ ԵՐԵ
 Զ ԿՈՒ խՈ՛ ԵՂԵՐԵ՛ ՆԵՐԵ ՍԵՐՈՒՍ ԳԻ՛ ԶԻ՛ ԵՂԵ ՍԵՅՅՈՒ Ե՛
 ԵՐԵ ՍԵՐԵ՛ ԵՐԵՐԵՐԵ՛ ԶԵՐԵ ԶԻ՛ ԵՂԵ ԶՈ՛ ԶԻ՛ Ե՛ ԵՐԵ ԶԻ՛ ՍԵ՛
 ԶԻ՛ ԵՐԵ ԵՂԵ՛ ՍԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ ՍԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ ԵՂԵ՛ ԶԻ՛ ԶԻ՛ ԵՂԵ
 ՍԵՒԵՐԵ՛ ԵՂԵՐԵ՛ ՍԵՒԵՐԵ՛ ԶՈՒՍ ՍԵՒԵՐԵ՛ ԶՈ՛ Զ ԶԻՐԵ ՍԵ՛
 ՍԵՅՅՈՒ ԶԻ՛ ԵՂԵ ԶՈ՛ ՍԵՒԵՐԵ՛ ՍԵՒԵ ՍԵՅՅՈՒ ՍԵ՛Ն ԶԻ՛ ԶԻ՛
 ՍԵՅՅՈՒ ՆԵՐԵ ՍԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ՍԵՒԵ՛ ԵՂԵ՛ ՍԵՒԵ՛ ԶԻՐԵ՛
 Ե՛ ԶԻ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԶԻ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛
 ՍԵՒԵ՛ ԶԻՐԵ՛ Ե՛ ԶԻՐԵ՛ ՍԵՒԵ՛ Ե՛ ՍԵՒԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛
 ԶԻՐԵ՛ Զ ԶԻՐԵ՛ ՍԵՒԵ՛ ՍԵՒԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛
 ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ Զ ՍԵՒԵ՛ ԵՒԵ՛ ԵՒԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛
 ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ Զ ՍԵՒԵ՛ ԵՒԵ՛ ԵՒԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛
 ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ Զ ՍԵՒԵ՛ ԵՒԵ՛ ԵՒԵ՛ ԵՂԵ՛ ԵՂԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛ ԶԻՐԵ՛

... ጠባቢ ሲሆን

ጠባቢ ሲሆን ሆኖታል፡፡ ጠባቢ ሲሆን
ጠባቢ ሲሆን ሆኖታል፡፡ ጠባቢ ሲሆን
ጠባቢ ሲሆን ሆኖታል፡፡ ጠባቢ ሲሆን

ጠባቢ ሲሆን

ጠባቢ

THE END

THE END OF THE WORLD
THE END OF THE WORLD
THE END OF THE WORLD
THE END OF THE WORLD
THE END OF THE WORLD

‘Մի Կէլիք Ստեփանոս Սէփ ‘Ձ Մոյնի ԶԵՍ Սաւեմարի
ԷճՅ.ԷԷԷԷԷԷ ԷԷ Ս:ԷԷԷԷԷ ԷԷ.ԷԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷ ԿԷԷԷԷԷ ԼԷ + :

‘ԷԷԷԷ ‘ԷԷԷ ‘ԷԷԷ ‘ԷԷ ԷԷԷ Է ԷԷ ‘Ձ ԷԷ ԷԷԷԷԷ
ՍԷ ԷԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷ ԷԷ Է ԷԷԷ ‘ԷԷԷ ԷԷ Է
ԷԷ ‘Ձ ԷԷ ԷԷԷ Է ԷԷԷ ԷԷ ՍԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ‘Ձ
ԷԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷ ‘Ձ ԷԷԷ ԷԷ
ԷԷԷ ԷԷ Է ԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ‘Ձ ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ
ԷԷ ‘Ձ ՍԷԷ Է ԷԷԷ Է.Է ՍԷԷ ԷԷԷԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷԷԷԷ

+ ‘Ձ ԷԷ Սաւեմարի ԷԷ ‘Ձ ԷԷ ՍԷ ՍԷԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷ ‘Ձ Է
ԷԷ ԷԷԷԷԷ Է ԷԷԷ Է ԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷ ԷԷ
ԷԷ ՍԷԷԷ Է ԷԷ ՍԷԷԷԷ ԷԷ ՍԷ ԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷ
ԷԷԷԷ ՍԷԷԷ Է ԷԷ ‘Ձ ԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷԷԷ
ԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ‘Ձ ԷԷԷԷԷԷ Է ԷԷԷ ‘Ձ ԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷ Է
ԷԷԷ ԷԷ ‘Ձ ԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ‘ԷԷԷԷ ‘ԷԷԷԷ
‘Ձ ԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷԷ ‘Ձ ԷԷԷԷ ԷԷԷԷ
ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ‘Ձ ԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷ

‘Ձ ԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷ Է
ԷԷ ‘Է.Է ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷ ԷԷԷ ‘ԷԷԷԷԷԷ
ԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ‘ԷԷԷԷԷԷ ‘ԷԷԷԷԷԷԷ

‘ԷԷԷ ՍԷԷ ԷԷԷ Է
Է ԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ‘ԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷ Է
ԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ԷԷ ԷԷԷ ԷԷԷ ‘ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷ Է
Է ԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷ ՍԷԷ ԷԷԷԷԷ ԷԷ ‘Ձ ԷԷԷ ԷԷ
ԷԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷ Է Է ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷԷ Է ԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷ
ԷԷ ‘Ձ ԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷ ՍԷԷԷԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷԷ ԷԷԷ
ԷԷԷԷԷ ‘ԷԷ ԷԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷ Է Է ԷԷԷ ԷԷ ԷԷ ‘Ձ ԷԷԷ ԷԷԷ
ԷԷ ԷԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷԷԷԷ ՍԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷԷԷԷ ‘ԷԷԷԷԷ
ԷԷ ԷԷԷԷԷ (1) ‘Ձ ԷԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷ ԷԷԷ ԷԷ ԷԷ ԷԷ ԷԷԷԷԷ

ከዚህ በፊት በወላይ በሰላምነት ይገኝ ነበር ይህም ስለሆነ ለዚህ ምሳሌ ሆኖ ይቀርባል

ከዚህ በፊት በወላይ በሰላምነት ይገኝ ነበር ይህም ስለሆነ ለዚህ ምሳሌ ሆኖ ይቀርባል

ከዚህ በፊት በወላይ በሰላምነት ይገኝ ነበር ይህም ስለሆነ ለዚህ ምሳሌ ሆኖ ይቀርባል

ከዚህ በፊት በወላይ በሰላምነት ይገኝ ነበር ይህም ስለሆነ ለዚህ ምሳሌ ሆኖ ይቀርባል

ከዚህ በፊት በወላይ በሰላምነት ይገኝ ነበር ይህም ስለሆነ ለዚህ ምሳሌ ሆኖ ይቀርባል

'ዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ክብርታትና ልቦና
 ለዘኢየሱስ ክብርታትና ልቦና
 ለዘኢየሱስ ክብርታትና ልቦና

ጴጥሮስ

ልቦና ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን

ጴጥሮስ

ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን
 ለዘኢየሱስ ክርስቲያን ለዘኢየሱስ ክርስቲያን

ክብርታትና ልቦና

Եւստի Բիւլետենը լի
 Դաճոյի գլխից
 Դաճոյի Կիւր, Եւ Սոսոսի
 Դաճոյի Գոյնի—Գոյնի 'Ե
 Դաճոյի Գոյնի—Գոյնի 'Ե
 Դաճոյի Գոյնի—Գոյնի 'Ե
 Դաճոյի Գոյնի—Գոյնի 'Ե
 Դաճոյի Գոյնի—Գոյնի 'Ե

:: Դաճոյի ::

Դաճոյի Գոյնի Գոյնի
 Դաճոյի Գոյնի Գոյնի Գոյնի
 Դաճոյի

2
6
1

ଏହା ଫଳେ ପ୍ରାୟ (ପ୍ରାୟତଃ) ଏହା ଯେଉଁଠି ଏହା
 ଯାହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 (୧୧-୧) ॥ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା

ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 (୧୧-୧) ॥ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା

ଏହା ପ୍ରାୟତଃ
 (୧)

ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା

ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
 ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଏହା

‘ବାବୁଜି ବାବାଜି କହାଣୀ’

ଏ କିଛି ବିଧି ପାଳନାୟକ ହିଁ ପାଳନାୟକଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟ ଏକ
ପ୍ରାଣୀକୁ ବିଧି ଭ୍ରମ ଯେ ତିନିଦିନ ହେବ ଏ ପ୍ରାଣୀର ନାମ ‘ବାବୁ
କହାଣୀ’ ହିଁ ପାଳନାୟକ (୧) ଏକ ପ୍ରକାର (୨) ।

ଏ ବିଧିର ମୂଳ ଏକ ନାମ ଯେ ଯେ ପ୍ରାଣୀ
ଏକ ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର
ପ୍ରାଣୀ (ପ୍ରାଣୀର) ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

(୧-୧-୧) ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

। ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

। ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

(୧-୧-୧) । ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର
ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର
ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

(୧-୧-୧) । ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

ପ୍ରାଣୀ

ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର ପ୍ରାଣୀର

(5)
negative US

18

19

20

21

22

23

« Եւ իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմաստ Կուր Իմոյ Իմոյ Եւ Իմոյ Եւ Իմոյ Եւ Իմոյ »

« Եւ Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմաստ Կուր Իմոյ Իմոյ Եւ Իմոյ Եւ Իմոյ Եւ Իմոյ »
(Ե-Ե-Ե) Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն

Իմ Բռն
(Ե)

Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
(Ե-Ե-Ե) Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն

« Եւ Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմաստ Կուր Իմոյ Իմոյ Եւ Իմոյ Եւ Իմոյ Եւ Իմոյ »
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
(Ե-Ե-Ե) Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն »

Իմ Բռն
(Ե)

« Եւ Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմաստ Կուր Իմոյ Իմոյ Եւ Իմոյ Եւ Իմոյ Եւ Իմոյ »
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն
Իմ Բռն Կէն Զոյն Զիւ Զոյն Յոյն »

... ..

... .. (12-1)

(12-2)

... ..

... ..

(12-3)

... ..

... ..

... ..

... ..

(12-4)

... ..

... ..

... ..

(12-5)

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

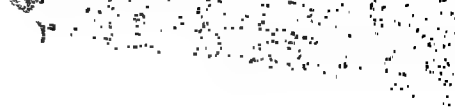
... ..

... ..

... ..

(12)

... ..

111

[illegible]

3 Երեւոյի Թեմայէն Եղի Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ
Երեւոյի Եղի Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ

Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ
Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ
Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ
Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ

Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ
Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ
Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ
Եւ Եփես Եւո լին Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ Դեմ

ՍԵ ՍԵՐԵ Ե ՍԵ ԳԻ ՍԵՂԵԻ ԽԱ ՅԻՆԻՔ ՍԵՂ Ե
ԼԻՔ ԳԻՆԻ ՍԵ ԵԵԵԵ-ՍԵՂԵԻ Ե ՍԵ

Ե ՍԵ ՍԵՐ ԵՍԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ
ԵՍԵ Ե ՍԵ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵ Ե
ՍԵՐ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵ ԵՍԵ

ՍԵՐ ԵՍԵ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵ ԵՍԵ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵ
ԵՍԵ ՍԵՂԵՍԵՍ ԵՍԵ ԵՍԵ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ
ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵ ՍԵՂԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵ

ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

Ե ՍԵՐ ԵՍԵ

ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

Ե ՍԵՂԵՍ ԵՍԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

Ե ՍԵ

ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ ԵՍԵՍԵՍ

‘ଓ କାନ୍ଦେବାଳେ ଚିତ୍ତେ ଧରି ପ୍ରାଣାତ୍ମାକୁ
 ଏଲେ ପଞ୍ଚାଶିଲେ ଥାନ୍ତି ନାହିଁକି ଏଲେ ଶ୍ରୁତି ମାନ୍ୟତା

‘ହାଟେ ମ ଫୁଟେ ହାତେହାତେ ଏଲେ
 ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ‘ଓ ଏଲେ ମାନ୍ୟତା ! ମାନ୍ୟତା ମାନ୍ୟତା

‘ହାଟେ ମାନ୍ୟତା ମାନ୍ୟତା ମାନ୍ୟତା ଏଲେ
 ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ
 ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ

‘ଓ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ
 ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ

‘ଓ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ

‘ଓ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ
 ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ
 ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ ଏଲେ

